

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Η ΚΑ ΜΙΡΑΝΤΑ ΘΕΟΧΑΡΗ

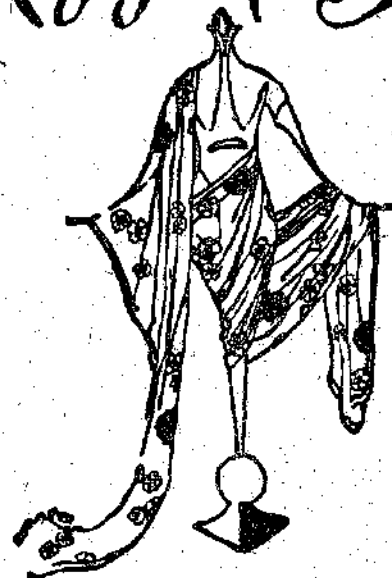
Έργον Γ. Μπούλα

Κλιση Κ. Χαλμολόλου

ΕΤΟΣ ΓΟΝ
24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1926
ΤΕΥΧΟΣ 10Ν
ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 3

ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤ'Α ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

Λέγγερης

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 26-28

ΠΙΑΝΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΗΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΙ ΥΠ' ΕΥΘΥΝΗΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΙΣΤΕΥΤΟΝ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ

ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΛΙΡΩΝ 40. 0. 0.

(Τεσσαράκοντα λιρών 'Αγγλίας)

Πώλησις και ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΣΤΑΡΡ

12 'Αρσακείου 12 — 'Αθήναι

Επιζητείται ἀλληλογραφία με τὰς 'Επαρχίας

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' = ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ Ι = = = ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΑΡΙΘ. 9

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1926

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ Θ. ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ Κ. ΡΩΤΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Έτησία	Δραχμαί 100	Τιμή εκάστου φύλλου διά τὰς 'Αθή-
	Έξάμηνος	55	νας και Πειραιά
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Έτησία	Γ. Δ. 50	Διά τὰς ἐπαρχίας
	Έξάμηνος	25	Διά τὸ 'Εξωτερικόν
			Γ. Δ. 1

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ Ἡ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

Ἡ ὀφιστική διεύθυνσίς μας: Περιοδικὸν «Παρασκήνια», Πλατεία Ἀγίων Θεοδώρων Νο 9.

ΤΡΙΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ, ποῦ ἄλλοι τὸ πέρνουν ἀδιάφορα καὶ τὸ ξεχνᾶνε σὲ μιὰ γωνιά, καὶ ἄλλοι θυμοῦνται κάποτε πῶς δὲν τὸ λαμβάνουν τακτικά, γιὰ νὰ μοῦ γράψουν πικρὰ λόγια, μπαίνει ἀπὸ σήμερα στὴν τρίτο του χρόνο.

Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι δὲν εἶμαι ὑπεύθυνος γιὰ ὅσα λάθη συνέβησαν ὡς τώρα τ' ἀναγνωρίζω ὅλα καὶ τὰ βλέπω.

Τὶ τὰ θέλετε ὅμως; καλὸ θάταν νὰ μπορούσαμε ὅλοι μας νὰ λέμε ἓνα ναι ἢ ἓνα ὄχι καὶ ὁ λόγος μας νὰναι συμβόλαιο, μὰ δὲν εἶνε γιὰ ὅλους εἰκόλο αὐτὸ ὅσοι πάλεψαν ὅσοι ἔτρεξαν καὶ ἴδρωσαν κι' ἔβγαλαν τὰ πόδια τους φωτιές, θὰ μὲ καταλάβουν, καὶ θὰ μὲ πιστέψουν, οἱ ἄλλοι, οἱ κληρονόμοι ἐτοιμῶν μαγαζιῶν καὶ γραφείων καὶ κτημάτων τοῦ μπαμπᾶ, θὰ γελάσουν ἴσως καὶ θὰ τοὺς φανῆ παράξενο. Καὶ ὅμως ἔτσι εἶναι.

Μέσα στὴν παρατάλη τοῦ ἀγῶνος πολλὰ μποροῦν νὰ συμβοῦν, καὶ λάθη καὶ παρεξηγήσεις ἓνα ὅμως μένει ἀναμφισβήτητο καὶ στέκει καὶ μᾶς περιμένει κάτου ἐκεῖ στὸ τέρας ὁ Θάνατος ἢ ἡ Νίση. Ἐδῶ εἶναι τὸ μεγάλο ζήτημα νὰ μὴ σταματήσης, νὰ μὴ δειλιάσῃ, νὰ φθάσῃ στὴν ἄκρη, ἀδιευφορίας παιδὶ ἀπὸ τὰ δύο σὲ περιμένει.

Καὶ τὰ «Παρασκήνια» ποῦ σήμερα ἀριθμοῦν τὸ τρίτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς τους ἔτους, βγήκαν γιὰ νὰ παλαίψουν γιὰ ἓνα ἰδανικὸ γιὰ τὸ θέατρο, γιὰ τὴν Τέχνη καὶ ὄμησαν στὸ στίβο, καὶ ἐπαῖξαν γροθιές, καὶ ἔπλεσαν καὶ σηκώθηκαν, καὶ ἔδωκαν καὶ ἔφαγαν κτηνήματα καὶ ξανάπεσαν ἔνασκηκόνονται ὅμως χωρὶς ν' ἀφίσουν τὸν ἀρμπιέρ, ποῦ μέτραγε ἀπὸ πάνω τους, ὅσο ἦταν χάμω, νὰ φθάσῃ ὡς στὰ δέκα...

Μπορεῖ νὰ εἶναι γρατσουνισμένα, χτυπημένα,

νὰ στάζουν αἷμα, εἶναι ὅμως ὄρθια, στέκονται στὰ πόδια τους.

Αὐτὸ μόνο—στέκονται στὰ πόδια τους.

Τὰ «Παρασκήνια» ἀπὸ σήμερα μπαίνουν στὸν τρίτο τους χρόνο. Τὰ «Παρασκήνια» τυπωμένα μὲ γραμμὰ ἀνάκατα δίχως νὰ λένε τίποτε, ἔστω οὔτε κἄν ἀρλοῦμετες... γραμμὰ ἀνακατωμένα.

Ζοῦν ὅμως χτυπᾶ ἡ καρδιά τους ὅποιος εἶναι σὲ θέση ὡς τὸ καταλάβῃ τί σημαίνει αὐτὸ.

Καὶ εἶποι πρῶτος ἐγὼ παραπάνω ὅτι τὰ «Παρασκήνια» ἔβγαίνουν ὡς τώρα τυπωμένα μὲ γραμμὰ ἀνακατωμένα, γιὰ νὰ μὴ βρεθῇ κανένας ἔξυπνος λόγιος καὶ ἀποφανθῇ, ὅτι «τὰ «Παρασκήνια» δὲν εἶναι τίποτε.

Ναὶ κύριοι δὲν εἶναι ἀκόμη τίποτε.

Ἐνα τίποτε ὅμως ποῦ μοῦ κόσπισε ἐμένα καὶ τοῦ καλοῦ μου συνεργάτη τοῦ Χριστοφορίδη, τὴ ζωὴ σχεδόν, ποῦ μᾶς ἐσακάτεψε, μᾶς γέρασε, μᾶς μεταμόρφωσε σὲ πλανόδιους εἰρηκτωρας καὶ ἱκέτας σὲ μικρὲς καὶ μεγάλες πόλεις, δίνοντας μας μόνο τὸν ἐπιούσιο καὶ τρώγοντας αὐτὸ τὰ πάντα σὲ χαρτιά, σὲ κλισὲ καὶ σὲ τυπογραφεία.

Κι' ἐγὼ ποῦ ὡς ἠθοποιὸς δὲν ἔκανα ποτέ μου εὐεργετικὲς γιὰ νὰ μὴν ὑποχρεωθῶ σὲ κανένα, βρέθηκα ξαφνικὰ στοὺς δρόμους παρακαλώντας ὄλον τὸν κόσμὸ γιὰ τὸ τίποτε αὐτὸ.

Δὲ δίνα καμμιάν ὑπόχρεση δηλῶνα μονάχα ὅτι ἀφιέρωσα ὅλη μου τὴ ζωὴ καὶ τὴ δύναμη στὸ περιοδικὸ αὐτὸ. Ἴσως μὲ μέρη βγῆ κατὶ.

Ὅμολογῶ ἐπίσης ὅτι ὑπάρχουν μέσα στὴν Ἑλλάδα δόξολογὴ τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι, οἱ συνδρομηταὶ τῶν «Παρασκηνίων» ποῦ θὰ τοὺς εἶμαι ὑπόχρεος σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, ποῦ τοὺς θερμοπαρακαλῶ νὰ φανοῦν μακροδύμοι καὶ νὰ μὲ συχωρέσουν γιὰ τὰ σφάλματά μου ποῦ εἶναι

πολλά, και να πιστέψουν ότι είναι αδύνατον να είμαι τόσοσόν ελεύθερος ώστε να ζητώ τη βοήθειά τους για τόν εαυτό μου.

Δε δίνω καμμιάν υπόσχεση· αν όμως ή θυσία κάθε ανάπαισης και κάθε χαρῶς τῆς ζωῆς, και ή στήρηση κάθε ὁμορφῆς λαπτομέρειας που κάνει εὐτυχιμένους τους ἄλλους, είναι ἀρκετὰ για να ξεαφολλίσουν κάποιαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας σ'ένα ἀγῶνα, που φαίνεται πῶς μπορῶ να τὴν ἔχω αὐτὴ τὴ μικρὴν ἐλπίδα.

N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΑΣ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

Έτυχε ν' ἀκούσω τὴν Κυριακὴ τῶν Χριστουγέννων μιὰ παράσταση τοῦ «Ριγολέττου» στὸ «Κεντρικό.» Κι' οἱ τέσσαρες ἠθοποιοί, που καίξανε τους πρωταγωντῆς ρόλους, τραγουδῆσαν τὰ μέρη τους Ἰταλικά. Ἡ Δίς Φανή Οἰκονομάκου, Ὁ Ἀγγελόπουλος, ὁ Ἐπιτροπάκης, ὁ Μουλᾶς.

Δὲν πρόκειται νὰ κρίνουμε ἐδῶ τὴν ἀξία τῆς τέχνης τοῦ καθενὸς ἢ τὸ μέταλλο τῆς φωνῆς του. Ἄλλοι, εἰδικιώτεροι, ἐμίλησαν σχετικά. Ἐκεῖνο που ἔκρινε σ' ἐμᾶς μιὰ δικαιολογημένη ἀγανάκτηση, ἦταν πῶς Ἕλληνες καλλιτέχνες που γνωρίζουν πολὺ καλά τὴ μητρικὴ τους γλῶσσα ἐτραγουδῆσαν σὲ γλῶσσα Ἰταλική, ὄχι γιατί ἔχουν γραφεῖ τὰ λιμπρέτα στὴν ἀναφερόμενη γλῶσσα, ἀλλὰ γιατί ἔτυχε νὰ σπουδάσουν αὐτοὶ στὴν Ἰταλία και ἔπρεπε τὸ νοῦμον κοινὸν μὲ κάθε τρόπο νὰ θαυμάση τὸν πτωχοπροδρομισμό μὲ αὐτόν.

Ἀλλὰ τέλος πάντων τί χροιάται ὁ κοσμάκης νὰ πληρώνη και νὰ μὴν καταλαβαίνει τίποτε; Δὲν ἀκούνε τάχα οἱ διάφορες Σαμπανιέβες που κολῶνε σὰν τσερόντᾶ στὴ ράχη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ που πάει ν' ἀκούσῃ μελοδράμα στὴ γλῶσσα του και ἀρκοῦσι τὴν πρώτη Ρωσίδα ἢ Ἰταλίδα πρόμα να τραγουδᾷ. Γαλλικά ἢ Ἰταλικά τὸ μέρος τῆς, ἐνῶ τὸ κῶρο ὄρεται στὴ γλῶσσα τῶν Παράσκων, και τῶν Ραγκαδιῶν; Εἶναι ἀνάγκη ἀραγε και ὁ θαυμαστός Ἀγγελόπουλος, που ἀσχορῶσε λίγο πρὶν φύγη, ρίγη συγκινήσεων καίξοντας τὸν «Ριγολέττο» Ἑλληνικά, νὰ μᾶς τραγουδᾷ τώρα, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ πῆῃ στὴν Ἰταλία, Ἰταλικά τὸ ρόλο του και νὰ δολοφρονεῖ τὸν ἴδιον τὸν εαυτόν του, τὸ πλούσιο μέταλλο τῆς φωνῆς του και ὅλα τὰ ἐξαιρετικὰ χαρίσματα τῆς τέχνης του; Ποιὸς ὁ λόγος; Ἐπιδὴ δὲν ἀξίζουν οἱ μεταφράσεις τῶν λιμπρέτων; Δὲν εἶναι δικαιολογία αὐτὴ.

Προκειμένου νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τίποτε ὁ ἀκροατῆς, που δὲν εἶναι ἀκτοχὸς τῆς γλώσσῆς τοῦ Δάντε, καλύτερα νὰ ἀκούῃ τὴν μισοκαθαρεύουσα τῶν μεταφράσεων που ὀπωδιώποτε ἔχει κάποια συγγένεια μὲ τὴν γλῶσσα τῆς Ἑλληνικῆς. Κι' αὐτὸ ἰδιαιτέρως τὸ τονίζω για τὸν Ἀγγελόπουλο και τὸ ἀκρωτὶ ἀπὸ τὸν Ἀγγελόπουλο νὰ τραγουδᾷ Ἑλληνικά. Γιατί, για μερικὸς τενόρους, που ξεροκαταπείνουνε και λιγώνονται τόσο ἀπὸ τὴ γλῶσσα τῆς φωνῆς τους σὰ νὰ τρῶνε ἀποκορητικὸ μαστίχι κρεμαστό, και μερικὸς πρόμας που νιαουρίζουνε σὰ γάτες, ἔμποτε αὐτοὶ νὰ τραγουδᾶνε πάντα τοὺς ρόλους τους ὄχι μόνο Ἰταλικά ἀλλὰ και Κινέζικα που νὰ μὴν καταλαβαίνει κανεὶς τίποτε.

Ὀπωδιώποτε, ἢ ξενομανία αὐτὴ που ἔχει πᾶσι τους ἀκούσις τοῦ μελοδράματος εἶναι καιρὸς νὰ σταματήσῃ ὡς ἐδῶ. Γιατί τότε θέματα θὰ ἔχουμε νὰ συστησῶμε και ἔμεις στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κοιμάται ὑπὸ μανδραγόραν και νὰ μὴν πετάει τὰ λεπτὰ του για τὴν ἰδρυση Ἑθνικὸ Ἰ Μελοδράματος. Προκίμότερο μὲ τὰ δυόμισα ἑκατομμύρια που διαθέτει γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, νὰ ὑποστηρίξῃ τοὺς Ἰταλικὸς Θιάσους

που κάνουνε κάθε τόσο τουρνέ στὴν Ἑλλάδα και στὴν Ἀνατολή και νὰ στεγάσῃ κανέναν ἀπ' αὐτοὺς στὸ σχετικὸ καλλιμάρμαρο κτίριο.

“ΞΕΝΗ ΛΥΡΑ,”

Δὲν εἶναι ἀσχετὴ, μὲ ὅσα γράφουμε παραπάνω ἢ μεταφραστικὴ ἐργασία τοῦ κ. Ν. Ποριώτη, που εἶδε τις τελευταῖες αὐτὲς ἡμέρες τὸ φῶς. Μὲ τὸν τίτλο «Ξένη Λύρα» συγκέντρωσε σ' ἓνα κομψότατο τόμο ἀπὸ 170 σελίδες, ὅσα τραγοῦδια ἔχει μεταφράσει ἐπάνω στὸ ρυθμὸ τῆς μουσικῆς.

Ὁ Μπετόβεν, ὁ Μότσαρτ, ὁ Χαϊδνεν, ὁ Σούμπερτ, ὁ Σούμαν, ὁ Γκουνῶ, ὁ Μπάχ κ' ἓνα πλήθος ἄλλων μουσουργῶν, ἀντιπροσωπεύονται στὴ συλλογὴ αὐτὴ μὲ τὰ καλύτερα τραγοῦδια τους, που οἱ φιλόμονοι χρόνια τώρα τ' ἀκοῦνε στὶς συναυλίες τῶν Ὁδείων και στὰ διάφορα κονσέρτα.

Ὁ κ. Ποριώτης, πιστὸς ἢ και ἀπιστὸς στὸ κείμενο πρὸς χάριν τῆς Μουσικῆς, ἔδωσε τὸ μέτρο τῶν δυνάμεων του μὲ τις μεταφράσεις αὐτῆς. Ἐργάστηκε σὰν δημιουργός, τὶ αὐτὸ και πολλὰ τραγοῦδια (ὅπως τὰ λυρικά τοῦ Χαίνε ἐπάνω στὴ μουσικὴ τοῦ Σούμαν) διαβάζονται σὰ νᾶνε πρωτότυπα. Τόσο τραβᾶνε, τὸ μέτρο τους, ὁ ρυθμὸς, ἢ ἀρμονία γενικὰ τῶν λέξεων.

Ὁ κ. Ν. Ποριώτης δίνει σὰν δείγμα κ' ἓνα-δυὸ ἀριεῖς ἀπὸ μελοδράματα. Μοιλονότι στὸν κατάλογό του ἀναφέρει πῶς ἔχει ἔτοιμα για τύπωμα τὰ μελοδράματα «Εβραῖα» τοῦ Χαλένυ και τὴν «Ἀρπαγὴ ἀπὸ τὸ Σερά» τοῦ Μότσαρτ.

Ὡστε ἂς μὴ φωνάζουμε ἀδίκᾳ πῶς δὲν ἔχουμε μεταφραστὰς τῶν μελοδραμάτων σὲ μιὰν ἀνθρωπινότερη γλῶσσα.

Εἶναι καιρὸς, ξανατονίζω, νὰ πάψῃ ἡ ξενομανία που χαρακτηρίζει κάθε καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωσι τοῦ τόκου μας. Στὴν Ἑλλάδα ἐννοοῦμε ν' ἀκούμε Ἑλληνικά. Και στὰ μελοδράματα Ἑλληνικά και στὴς συναυλίες.

“ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,”

Ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης μᾶς ἔδωσε ὡς τώρα ἀρκετὰ δείγματα τῆς μεταφραστικῆς του ικανότητος. Μὲ τὸ ποιητικὸ διωκεδράμα τοῦ Γκαίτε «Ὁ Ἐγγοντ» φανέρωσε πῶς εἶναι σὲ θέση και νὰ διαλέγῃ ἐργα ἐκλεκτὰ και νὰ τὰ παρουσιάσῃ σὲ μετὰφραση ἐπιμελημένη και ἀυστηρῇ. Ἐπίσης και μὲ τρία διηγήματα τοῦ Ζολᾶ «Ναίς» κ.τ.λ. καθὼς και μ' ἓνα καλύτερο μυθιστόρημα που εἶχεν ἐκδώσει πρὸ καιροῦ ἢ «Φιλολογικὴ Κυπέλη».

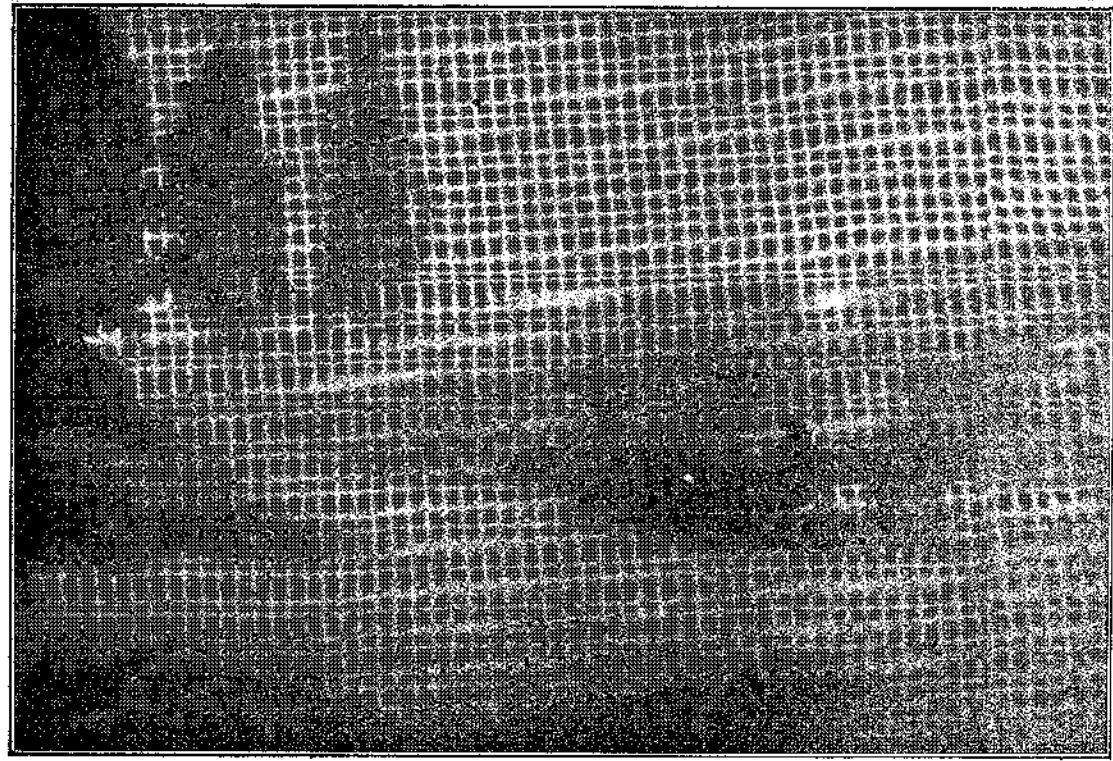
Ἡ Μυθολογία τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας τοῦ P. Decharme που ἔβγαλε τελευταία σὲ ὀκτοδέκατο τόμο ὁ Ἑκδοτικὸς οἶκος Μιχ. Ζηκάκη, εἶναι ἀπὸ τις ἐργασίες ἐκεῖνου που δὲν περνοῦνε ἀπαράτηρες. Ὁγκος σπουδῆς και μελέτης.

Ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης κατέβαλε κάθε δυνατὴ προσπάθεια νὰ παρουσιάσῃ εὐκρινέστερα τὸ μνημειώδες αὐτὸ ἔργο στὴ γλῶσσα μας. Δυστυχῶς μόνον, που για ἑκδοτικὸς λόγους, ἢ μεταφραση ἔπρεπε στὴν καθ' ἑαυτὴν. Ἐνῶ στὴ δημοτικὴ θὰ εἶχανταν ἄλλη γὰρη και δροσιὰ οἱ ὄραιοτατοὶ μῦθοι τοῦ Decharme.

Γενικὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ, που ἀποτελεῖται ἀπὸ 620 μεγάλες σελίδες και πλήθος εἰκόνων, εἶναι ἀξιοπλοῦς προσοχῆς και μελέτης, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, ἀλλὰ και ἀπὸ κάθε Ἑλληνα φιλοναγνώστη.

ΠΑΝΟΣ Α. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ τεῦχος τῶν «Παρασκηνίων» τῆς 31 Δεκεμβρίου 1925 εἶναι τὸ δωδέκατον και αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν ἔπρεπε νὰ φέρῃ και ὄχι δέκατον πέμπτον, ὡς ἐσφαλμένως ἀνεγρόφειτο εἰς τὸ ἐξώφυλλον.

ΕΚΘΕΣΙΣ Κ. ΔΑΝΙΗΛ (ΖΑΠΠΕΙΟΝ)

ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ

Ο κ. ΔΑΙΡΠΦΕΛ ΟΜΙΛΕΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ο κ. Γ. Ι. ΝΑΥΠΛΙΩΤΗΣ

Εἰς τὴν αἴθουσα τοῦ Γερμανικοῦ σχολείου, ὁδὸς Ὀμήρου, ἀρχίσε τις χειμωνιάτικες ὁμιλίες ὁ καθηγητῆς κ. Δαίρπφελ μὲ θέμα του τὸ ἀρχαῖο θέατρο. Ὁ σοφὸς ἀρχαιολόγος ἀνέπτυξε μὲ χάρι και σαφήνεια, βοηθούμενος και ἀπὸ προβολῆς εἰκόνων, τὸ ζήτημα τῆς σκηνῆς στὸ ἀρχαῖο θέατρο και ἀπὸ δειξέσαι σκηνῆ, ὅπως τὴν ἐννοοῦμε σήμερα, οὐδέποτε εἶχε τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο. Σκηνὴ εἰλέγετο τὸ οἰκίημα, κατ' ἀρχὰς ξύλινο παράπηγμα, ἀργότερα και χριστὸ λίθινο, που ἐκλεινε τὸ ἀνοῖγμα τῆς ὀρχήστρας, μὲ τὴν πρόσσῃ του πρὸς τὴν ὀρχήστρα. Τὸ ἀπὸ αὐτὸ οἰκίημα εἶχε τρεῖς θύρες πρὸς τὴν ὀρχήστρα και πῆρε και δεύτερον θρονον μὲ ἐν ἢ και περισσότερα ἀνοίγματα, θρονον μὲ ἀπ' ὅπου ἢ μηχανὴ ἔδραζε ἔξω τοὺς θεοὺς. Αὐτὴ ἦταν ἢ σκηνὴ μὲ τὸ θεολογεῖον τῆς ἀπὸ πάνω. Οἱ ἠθοποιοὶ ἔδραναν κ' ἐπαίζαν ἐμπρὸς ἀπὸ τῆς σκηνῆς αὐτῆς, εἰς τὴν ὀρχήστρα. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ πρὸς τὴ σκηνὴ μέρος τῆς ὀρχήστρας ὑπῆρχε κατ' ἀρχὰς ξύλινη και κινητὴ ἀργότερα και λίθινη, ἀλλῆ μιὰ πρόσσῃς ἀπὸ στύλους, ἀνάμεσα στους ὀποίους ἐμπαιναν ξύλινοι πίνακες ζωγραφισμένοι μὲ εἰκόνες σχετικὲς μὲ τὴν παράστασι. Αὐτὸ ἦταν τὸ θρονον κ' ἢ νιο, που ἀπόκτεσε και πτέρυγες ἀπὸ τῆς μιὰ μεριά και τὴν ἄλλη, τὰ παρασκηνία. Ὁ χορὸς εἶχε στὴ διάθεσι του ὀλόκληρη τὴν ὀρχήστρα για νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μέρος του; ἐνῶ οἱ ἠθοποιοὶ ἐπαίζαν κυρίως σὲ μέρος τῆς ὀρχήστρας που ἦταν μπροστὰ στὴ σκηνῆ.

Ὁ κ. Δαίρπφελ παρουσίασε τὴν ἐξέλιξη ὡς ἔξης: Στὴν ἀρχὴ ἦταν ὁ τὰ ὅς, κυρίως τοῦ Διονύσιου, και σὲ ἄλλων τοῦ ναοῦ, ἦταν ἓνα θυσιαστήριον. Ἐκεῖ σὲ ἄλλων μετὰ τὴ λειτουργία ἐγινόνταν τὸ πανηγύρι, ἀπαράλλαχτα ὅπως και σήμερα σὲ θερησκευτικὰ πανηγύρια, ὅπου ἐγινόνταν χορὸς, μὲ θερησκευτικὰ ἄσματα πρώτα, (ὅρα

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου θὰ ἔχουμεν και πάλιν τὴν εὐτυχίαν και τὴν τιμὴν τῆς συνεργασίας τοῦ κ. Γ. Ι. Ναυπλιώτη, τοῦ ὀποίου ἢ μελέτη περὶ Μυστηρίων κατὰ τὸ πρῶτον τῆς ἐκδόσεως τῶν «Παρασκηνίων» ἔτος, τὴσῃν εἶχε κάμη ἐντύπων εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν «Παρασκηνίων»

τὰ δικὰ μας τ' Ἄη Γιωργίου κ.λ.π.) ὕστερα κ' ἄλλα λαϊκά, και ἀγῶνες, (ἀπαράλλαχτα ὅπως και σήμερα γίνονται χοροὶ κ' ἀγῶνες σὲ τέτια πανηγύρια). Σιγὰ σιγὰ τὸ ἄλλων αὐτὸ ἐγινόνταν κατὰ προτίμησι στὴν ποδιὰ λόφου ἢ σὲ μικρὴ κοιλάδα για νὰ κάθονται γύρω σὲ ψηλὰ οἱ θεαταὶ και νὰ βλέπουν. Κι' ἂν στὴν ἀρχὴ δὲν ἐνδιάφερε ὁ ναὸς νὰ στηθῇ σὲ κοιλάδα, τὸκανε χάρι τοῦ ἀλωνιοῦ, ἀργότερα, κ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅπου τ' ἄλλων αὐτὸ, ἢ ὀρχήστρα εἶχε τὸσο σπουδαία σημασία νὰ τραβᾶ τὸ ναὸ πρὸς τὸ μέρος τῆς, δὲν ἀργῆσε νὰ τὸν στήσῃ και ἐμπρὸς τῆς ἢ νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ μὲ ἓνα παράπηγμα, ἓνα τσαντήρι, τῆς σκηνῆς.

Αὐτὸ ἐστάθη ἢ μεγάλη ἐφεύρεση τοῦ Αἰσχύλου. Ἀργότερα ὅπου ἢ δράση παράτησε ἄλδτελα τὸ λυρικὸ στοιχεῖο και ὁ χορὸς ἐλείψε, τὸ μέρος τῆς ὀρχήστρας που ἐμελεῖ τώρα ἀχρησιμοποίητο τὸ ἐβάνταν τόσο ὅσο νὰ χωρῆσῃ ἄλλη μιὰ σειρά καθισμάτων ἐμπρὸς, κ' ἐστὶ τὸ μέρος μπροστὰ στὸ προσκήνιο ὅπου ἐπαίζαν οἱ ἠθοποιοὶ ἀνέθηκε ἄλλο τόσο και νὰ πᾶ ἢ ρωμαϊκὴ ἀρχὴ, που ὑψώνεται λίγο ἀπὸ τὸ ἔδαφος, ὅπου ἢ πρώτη σειρά τῶν καθισμάτων, ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα και σιγὰ σιγὰ γίνεται τὸ κουτὶ αὐτὸ που σήμερα λέμε σκηνῆ. Β. ΡΩΤΑΣ

* ΜΙΑ ΦΟΡΑ, ΚΑΠΟΙΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ... *

Μια φορά, κάποιον φθινόπωρο, μου έτυχε να βρεθώ σε μια πολύ κρίσιμη κατάσταση: ήμουν άπενταρος και χωρίς κατοικία σε μια πόλη όπου μόλις είχα φθάσει και δεν γνώριζα κανένα.

Αφού τις πρώτες ημέρες έπουλησα ό,τι μπορούσα να βγάλω από τα ρούχα μου, άφησα την πόλη και πήγα σ' ένα μέρος που άνομαζετο Ούστιέ: υπήρχον εκεί έκφορτωτάι και την εποχή της νασπιλας ο γόπιος έβομπούσε από τόν θόρυβον μιας ένεργητικής και κοπιώδους ζωής: αλλά τότε είμαστε εις τα τέλη του 'Οκτωβρίου' σιωπή και έρημιά βασιλεύει.

Χτυπώντας τα πόδια μου στον υγρόν άμμο, που έξήταζε προσεχτικά με τόν πόθο να ανακαλύψω κανένα οιοδήποτε υπόλειμμα φαγώσιμον, έτριγύριζα μόνος ανάμεσα σ' άδεια οικοδομήματα και κατά μήκος των μακρών πάγκων όπου οί μικροπωλητάι άπλώναν τα έμπορεύματά των και έσκεπτόμουν πώς θα ήτον ώραίο να είνε κανείς χορτασμένος.

Όταν είναι κανείς κάπως μορφομένος ίκανοποιεί γρηγορότερα την πείνα της ψυχής από την πείνα του σώματος. Τριγυρνάς εις τούς δρόμους, γύρω σου είναι ώραία σάτια, καλά έπιπλωμένα—αυτό μπορεί να σου διεγείρη παρηγορητικές σκέψεις εις την άρχικτηνική, την ύγινη και για άλλα σφα και ύψηλά πράγματα συναντάς ανθρώπους καλυτημένους—και εύκολα μπορείς να υποθέσης ότι είναι όλοι εύγενείς, ένθ άπομακρύνονται από κοντά σου με λεπτότητα όλίγον ένδιαφραρόμενοι για την θλιβερή ύπαρξί σου. Μά την πίστι μου, ή ψυχή του πεινασμένου ανθρώπου χορταίνει πάντοτε καλλίτερα και κατά τρόπον πειδ γερό από την ψυχή του χορτασμένου: ιδού μια θείσις ζετήματος άπ' όπου μπορεί κανείς να βγάλη ένα συμπέρασμα πολύ έξυπνο κατά των χορτασμένων!

Η νύχτα έρχόταν, ή βροχή έπεφτε και ό βορρής φυσούσε δυνατά. Γύρω από τούς πάγκους και της παρόγκας φυσούσε, τα παράθυρα που ήταν άσφαλισμένα με τα σκούρα χτυπούσαν δυνατά, και τα κύματα άφριζαν στην άκρογαλιά, ύψωναν τούς λευκούς τών λόφους, και έφενυγαν τό ένα πίσω από τό άλλο στη μακρονή ταραχή, πηδώντας υπερήφανα καθένα τό πιδ μπρός του.

Ένα καράβι άναποδογυρισμένο που ή καρίνα του ήταν τρύπια, και άθλια παλαιά δέντρα ξεφυλλισμένα από τόν παγωμένο άέρα... Γύρω όλα έφαινοντο κατεστραμμένα, έρημα και ό ουρανός έκλαιγε άστεύρετα δάκρυα...

Ήταν σά να με περιεκύκλωνε μια σκοτεινή έρημος: μπορούσε κανείς να πη ότι όλος ό κόσμος άγωνιούσε, ότι θα έμενα ό μόνος ζωντανός και ότι ό κρύος θάνατος περιέμενε και μένα.

Και ήμουν τότε δέκα όκτώ ετών: τι ώραία ηλικία!

Περιπατούσα πάντοτε στον υγρό και παγωμένο άμμο: τα δόντια μου έτερέτιζαν προς τμήν του κρύου και της πείνας, και έξαφνα κα-

θώς έξητούσα μάταια να βρω κάτι να φάω, έφθασα πίσω από έναν πάγκο και διέκρουε γονατισμένη στη γή μία μορφή ντυμένη με γυναίκατα ρούχα που τό νερό την έβρεχε δένροντάς την άκριβώς στους ώμους...

Έσταμάτησα κοντά της και έπρόσεξα τι έκανε. Άνεκάληψα ότι έσκαβε με τα χέρια της μια τρύπα στον άμμο, για να κατορθώση ν' άνοιξη τό κιβώτιο του πάγκου.

—Τι κάνεις εκεί; την έρώτησα γονατίζοντας δίπλα της.

Έβγαλε μια πνιγμένη φωνή και πήδησεν έξαφνα όλοθρα.

Τώρα που ήταν όρθη και με έκύταζε με τα φαιά της μάτια όλοάνοιχτα και γεμάτα από φόβον, είδα ότι ήταν ένα κορίτσι της ηλικίας μου, με ένα πολύ χαριτωμένο πρόσωπο, αλλά τό όποιον είχε τρεις μεγάλες πληγές. Ήταν καθολικηριαν παραμορφωμένη, αν και οι έκχυμώσεις ήταν σε κανονικές αποστάσεις μεταξύ των: μία κάτω από κάθε μάτι και ή τρίτη ή πειδ μεγάλη, εις την άρχή της μήτης. Μπορούσε ν' άναγνωρίση κανείς σαυτή τη συμμετρία την εργασία ενός καλλιτέχνη, πολύ σοφού στην τέχνη να καταστρέφη μια φυσιογνωμία.

Με έκύταζε και λίγο-λίγο ό φόβος έσβυσεστά μάτια της... Έπειτα έτίναξε τόν άμμο με τα χέρια της, έσαξε την κορδέλα των μαλλιών της, έρρίγησε και μου είπε:

—Και σ' βέβαια θα θέλης να φας... Σκάψε λοιπόν... Έκουράστηκα. Έδώ μέσα—έδειξε με τό κεφάλι τό κιβώτιο—ύπάρχει ψωμί βέβαια... και ίσως κανένα λουκάνικο. Είναι ένα μαγαζι που εργάζεται κάθε μέρα.

Άρχισα να σκάβω. Και αυτή, άφου έπερίμενε λίγο και με έξήτασε προσεχτικά, κάθισε δίπλα μου και άρχισε να με βοηθή.

Έργασθήκαμε σιωπώντας. Δεν μπορού να πω τώρα αν εκείνη την ώρα ένθυμήθηκα τόν Ποινικό κώδικα, την ήθική, την ιδιοκτησία και τα παρόμοια, που σ' όρεται κανείς να θυμάται πάντοτε, καθώς λέν, οι διαβασμένοι. Έπειδή θέλω να μείνω όσον τό δυνατόν πλησιέστερα προς την αλήθεια, πρέπει να όμολογήσω ότι ήμουν τόσο βαθειά άπορροφημένος από την έπιχειρησι μας να τρυπήσωμε τό κιβώτιο ώστε λησμονούσα όλα τα άλλα εκτός από τό ότι μπορούσε να περιέχη τό κιβώτιον αυτό.

Η νύχτα έπεφτε. Τό σκοτάδι—υγρό και διάπεραστικό—έπνικόνετο γύρω μας.

—Έχει καμιά τάβλα ή όχι; ρώτησεν ή σύντροφός μου με χαμηλή φωνή. Δεν κατάλαβα τι έλεγε και έσιώπησα.

—Σε ρωτώ αν έχει τάβλα κάτω από τόν πάγκο; Αν έχη άδικα κοπιάζομε. Κάνομε μια τρύπα κι' έπειτα ίσως θα βρούμε καμιά χοντρή τάβλα... Πώς να την βγάλωμε; Να σπάζομε τό λουκέτο... δε φαίνεται και πολύ στερεό...

—Σπάνια έρχονται ή καλές ιδέες στις γυναίκες, αλλά καθώς βλέπετε έρχονται. Έξετίμησα πάντοτε της καλές ιδέες και πάντοτε προσεπάθησα να έπωφεληθώ κατά τό δυνατόν άπ' αυτές...

Αφού ανακάληψα τό λουκέτο τό έστριφογύρησα και τό έβγαλα μαζί με την άλυσίδα που τό κρατούσε. Η σύντροφός μου έσκυψε ζωηρά και έγλύστησε σά φείδι στο κιβώτιον από την τετραγωνή τρύπα που άνοιξε. Από κει έβγαλε μίαν έπιδοκιμαστική φωνή.

—Α! μπράβο, παιδί μου.

Ένας μικρός έπαινος από γυναίκα μου είνε πειδ άγαπητός από όλόκληρο διθύραμβ, που μας άπαγγέλλει ένας άνδρας, έστω και ό πειδ εύχαιτός από όλους μαζί τούς νέους και άρχαίους ρήτορας.

Άλλά τότε δεν είχα την σημερινή ευγένεια και χωρίς να δώσω προσοχή στο κοπιμένο της σύντροφού μου την έρώτησα γρήγορα και άνησυχά.

—Έχει τίποτε;

Άρχισε να μου άραδιάζει με μια μονότονη φωνή τα εδρήματά της.

—Ένα καλάθι με μπουτίλιες... Σάκοι άδειανοί... Μια όμπρέλλα... Ένας σιδερένιος κουβάς...

Όλα αυτά δεν έτρώγοντο. Αισθανόμουν ότι έσβυναν ή έλιπίδες μου. Άλλά έξαφνα έφώναξε με μίαν έμφυχωμένη φωνή:

—Α! Α! να τό!

—Τί;

—Ψωμί!... Ένα στρογγυλό καρβέλι... μόνο που είναι βρεγμένο... Προσοχή!

Πρώτα έκύλισε τό ψωμί στο πόδια μου και ή γενναία σύντροφός μου τό άκολούθησε. Είχα ήδη κόψει ένα μικρό κομμάτι ψύχα και τό μασούσα.

—Ε, καλά! Λός μου και μένα... Κι' έπειτα πρέπει να φύγωμε από εδώ. Που θα μπορούσαμε να κρυφτούμε;

Έρευνούσε γύρω στο σκοτάδι. Έκανε κρύο, ήταν νύχτα και γύρω έβούιζε.

—Βλέπεις εκεί πέρα είνε μια βίρκα άναποδογυρισμένη... Πάμε εκεί;

—Πάμε!

Έτραβήξαμε προς τα εκεί και βαδίζοντας εκόψαμε τό ψωμί και γεμίσαμε τό στόμα.

Η βροχή αύξανε, ή θάλασσα όύρλιαζει Ένα μακρό και έρωνικό σφύριγμα, που μήτε ήξερα από που έρχόταν, έφθανε μέχρι εκεί. Μπορούσε να πη κανείς ότι ένα μυστηριώδες και παντοδύναμον έν έσφύριζεν από κάπου σά να εκορδίδευεν όλόκληρη τη φύσι, τούς ανθρώπους και τα έργα των, τό θλιβερόν εκείνο λυκόφως του φθινοπώρου και μας τούς δύο που είμεθα οι ήρωές του.

Η ψυχή έμεθούσεν από την άγωνία όλων αυτών των θορύβων: αλλά παρ' όλα αυτά έτρωγα λαίμαργα και ή σύντροφός μου, που έβράδιζε δίπλα, δεν έπήγαινε πίσω σ' αυτό.

—Πώς σε λένε; την έρώτησα χωρίς να πολυέξω γιατί.

—Νατάσα! άπεκρίθη σύντομα μασώντας με θόρυβο.

Την έκύταξα μια στιγμή ή καρδιά μου έσφιχθη λυπημένα: έκύταξα εμπρός μου, στη σκιά, και μου έφάνη ότι τό άσχημο πρόσωπο της μοί-

ρας μου χαμογελούσε αινιγματικά και εμπαιχτικά.

Πάνω στο ξύλο της βάρκας ή βροχή έπεφτε άκατάπανστα και ό γλυκός αυτς θόρυβος έφενε λυπητερός σκέψεις.

Μέσα στη βάρκα δεν είχαμε καμιά άνεσι. Έκανε ύγρασία, είμαστε στενόχωρα, από τη στρώπες της καρίνας έπεφταν παγωμένες σταγόνες ό άέρας εισχωρούσε μέσα... Έκαθόμαστε σιωπηλοί και τρέμοντες από τό κρύο. Ένύσταξα θυμάμαι ότι ή Νατάσα άκουμπούσε την πλάτη της στην πλευράν της βάρκας, διπλωμένη σαν ένα μικρό δέμα. Δεν έκινείτο και ή άκίνησία και ή σιωπή αυτή—τό καταλάβαινα—έγεννούσαν μέσα μου ένα φόβο για τη σύντροφού μου θα ήθελε να της μιλήσω, αλλά δεν ήξερα πώς να άρχίσω την κουβέντα.

Άρχισε πρώτη αυτή.

—Τι καταραμένη ζωή, είπε, τονίζοντας τα λόγια της με ένα ύφος τελείως πεπεισμένο.

Άλλά δεν ήταν μια κατάρα. Υπήρχε πολύ άδιαφορία στο ύφος της για να έκληφθη ως παράπονο. Άπλούστατα είχε σκεφθή και είχε φθάσει στο συμπέρασμα, που είχαν έκφράσει δυνατά και που δεν μπορούσα να άποδοκιμάσω χωρίς αντίφασι. Γι' αυτό έσώπασα. Και αυτή σά να μη αισθανόταν την παρουσία μου έμενε άκίνητη πάντοτε.

Καλλίτερα να έσκαζε κανείς, επανέλαβεν ή Νατάσα, με μια χαμηλή και σκεπτική φωνή, αυτή τη φορά. Άλλά και πάλι κανένα παράπονο δεν άνηκούσε στο λόγια της.

Έταν φανερό πώς έάφθη τη ζωή, εκύταζε εις τόν έατόν της και έβλεπε κανείς πώς δεν ήταν ίκανή άκριβώς για άλλο πράγμα παρὰ να «σκάση» για να άμυνθή κατά της ειρωνίας της μοίρας της.

Αισθανόμουν μια άγωνία, μίαν άπερίγραπτη άηδία υπό την άπλότητα του συλλογισμού αυτου και έκατάλαβα ότι αν έκαικολουθούσα να σιωπήθ' άρχίζα να κλαίγω... Και αυτό θα ήταν ντροπή μπρός σε μια γυναίκα, και μάλιστα άφου αυτή δεν έκλαιγε. Άπεράσισα ν' άνοιξω κουβέντα μαζί της.

—Ποιός σ' έχτύπησε έτσι; τη ρώτησα μη βρίσκοντας τίποτε άλλο πειδ έξυπνο και πειδ λεπτό να της πω.

—Ό Πάντα βέβαια, άπεκρίθη με την ίδια δυνατή φωνή.

—Ποιός είνε αυτός.

—Ό έρωμένος μου... είνε φούρναρης...

—Και σε χτυπά συχνά;

—Κάθε φορά που είνε μεθυσιμένος... Πολύ συχνά!...

Και έξαφνα, πλησιάζοντας κοντά μου, άρχισε να μου μιλά για τόν έατόν της, για τόν Πάντα και για της σχέσεις που υπήρχαν μεταξύ τους.

Ήταν μια δημοσία γυναίκα και αυτός ένας φούρναρης με κόκκινα μυστάκια: έπαιζε καλή φυσιογνωμία.

Πήγαινε συχνά σ' αυτήν και της άρεσε γιατί ήταν εύθυμος και καθαρωντυμένος. Είχεν ένα φόρεμα των δεκαέντε ρουβλίων και θαυμάσιες

μπτώτες. Για όλους αυτούς τους λόγους τον είχαν ξερωτευθή και είχαν γίνει ξερωμένη του. 'Αλλά έπειτα αυτός εκύτταζε μόνο πώς να της αφαιρέση τα λεφτά που έπερνε από άλλους και να τα πίνη' μετά άρχισε να την χτυπά—κι' αυτό μπορούσε να το υποφέρει εν ανάγκη—άλλα έφθασε μέχρι του σημείου ώστε να διασκεδάση με άλλα κορίτσια, μπρός εις τα μάτια της.

—Δέν ήταν ταπεινωτικό για μένα; Δέν είμαι χειρότερη από της άλλης... 'Όσοι το κάνουν για να κοροϊδεύη ο άλλος!... Προχθές είχα βγή περίπατο' φθάνω στο σπίτι μου και βρισκω εκεί τη Ντουϊνκα μεθυμένη. Κι' αυτός ήταν έπισης μεθυμένος. Του λέω «άιμε! δειλέ!». Και με έδειρε... Με κλωτσιές!... Και μου τραβήξε τα μαλιά... Και αυτό δέν θα ήτο τίποτε... 'Αλλά να που με ξέσχισε!... Με καταξέσχισε... και το φόρεμά μου, και το μπουστό μου, κατακαίνουργο που τον είχα αγοράσει πέντε ρούβλια! 'Αχ, Θεέ μου! Τι θα γίνει; Δέ μπορώ ποτέ να γυρίσω σπίτι μου σ' αυτά τα χάλια, έκανε έξαφνα με λυγμούς η Νατάτσα και με μια φωνή διαπεραστική και γεμάτη αγωνία.

'Ο άνεμος έγόγγιζε πειδ πολύ δυνατός και παγωμένος... τα δόντια μου ξανάρχισαν να χτυπάν... Κι' αυτή έπισης έτρεμε από το κρύο με έπλησίασεν αρκετά ώστε να μπορώ να διακρίνω την λάμψη των ματιών της στο σκοτάδι...

—Τι παλιανθρωποι που είσατε όλοι οι άντρες!... 'Ηθελα να σας σκοτώσω όλους, να σας κομάτιασω... 'Αν ένας από τους πέθανε στα πόδια μου θα τον έφτανε σπασμένο και δέν θα τον έλυπόμουν... Είσατε φορτικοί με της παραλήσεις σας, κουνάτε την ουρά σας βρωμόσυλα... και αν καμιά κοιτή γυναίκα σας παραδοθή... τελείωσε ή δουλιά της! Την ποδοπατάται άμέσως! Είσατε κανάγιες και άτιμοι!

'Εβριζε πολύ, αλλά τα λόγια της δέν είχαν δύναμη, δέν έβλεπα καμιά κακία, κανένα μίσος έναντιον αυτών των «άτιμων» των ανδρών. Γενικώς, ο ήσυχος τόπος της ομιλίας της ήταν αντίθετος με το περιεχόμενον της. 'Αλλ' αυτό με συγκινοούσε πειδ πολύ από όλα τα άπαισιόδοξα βιβλία, και τι πειδ εύγλωττα και πειστικά που ξέρω από καιρό κατά βάθος ή που διαβάζω και για τα όποια άκούω να μιλούν σήμερα. Και αυτό με συγκινοούσε πειδ πολύ γιατί, καταλαβαίνεται, ή αγωνία ενός που πεθαίνει γεννά μια περιγραφή του θανάτου, όσο νάνε άκριβής και καλλιτεχνική.

Αισθανόμουν μάν άδιαθεσία... έτανε μάλλον ο καιρός παρά τί λόγια της συντρόφου μου. 'Αρχισα να στενάχω αγά και να χτυπά τα δόντια μου.

Και, σχεδόν την ίδια στιγμή αισθάνθηκα δυό μικρά παγωμένα χέρια, που το ένα άγγιζε το λαιμό μου' το άλλο ήταν πάνω στο πρόσωπό μου και μια γλυκειά φωνή, στοργική και γεμάτη άνησυχία μου ένιψύριζε στο αυτί:

—Τι έχεις;

Θα άρκιζόμουν ότι ήταν ή φωνή κάποιου άλλου και όχι της Νατάτσας που μια στιγμή πρώτη-

τερα, έδήλωνε ότι όλοι οι άντρες ήταν κανάγιες και ηύχετο το θάνατό τους.

'Αλλά άρχισε να μιλά γρήγορα, βιάζοντας τα λόγια της:

—Τι έχεις; Κρυώνεις;... Παραξενός άνθρωπος που είσαι! Κάθεται χάρω και σωμαίνει... 'Επρεπε να το πής ότι κρυώνεις! 'Εκαλά ξαπλώσου κάτω... και θα ξαπλωθώ κι' εγώ... 'Ετσι! τώρα άγκαλιάσε με με τα χέρια σου... δυνατώτερα!... Καλά! Τώρα θάχης πειδ ξέστα! Κι' έπειτα θα βάλλουμε πλάτη με πλάτη. 'Ετσι θα περάσωμε την νύχτα!...

Τώρα πές μου και σ' τι σου συνέβη!... έξηκολούθησε. 'Επινες βέβαια; Και σέ έδιωξαν; 'Αλλά δέν είνε τίποτε!... Θα τα διορθώσουμε. Ζητούσε να με παρηγορήση να μου ξαναδώση θάρρος.

'Ας είμαι τρισκατάρατος! Μπορούσα ποτέ να φαντασθώ μεγαλειότερη ειρωνία; Σκεφθήτε λοιπόν! 'Εκείνη την εποχή ήμουν άπησοχημένος σοβαρά με το μέλλον της ανθρωπότητας! 'Ονειρευόμουν επαναστάσεις πολιτικές μάν άναδιοργάνωσι της κοινωνικής μηχανής' έδ άβαζα πολλούς συγγραφείς, τόσο βαθείς, τόσο διαβολικά δύσκολου; ώστε ποφανάς ούτε οι ίδιοι δέ θα καταλάβαιναν της σκέψεις των.

'Εκείνη την εποχή έπίσης προσπαθούσα να παρασκευάσω τον εαυτό μου σέ «μίαν δύναμιν ενεργούσαν και ισχύουσαν επί της κοινωνίας». Κάπου-κάπου μάλλιστα ένόμιζα ότι το είχα εν μέρει κατορθώσει. Τούλάχιστον ή ιδέα που είχα για τον εαυτό μου έφθανε μέχρις άναγνωρίσεως του άποκλειστικού μου δικαιώματος επί της ζωής, ως προσώπου άναγκαιοτάτου για την ανθρωπότητα και πολύ καλά προικισμένου για να παίξη ένα ιστορικών ρόλον.

Και ιδού που μια διεφθαρόμενη με εξέστανε με το σώμα της' ήμουν υποχρεωμένος απέναντι ενός άθλιου πλάσματος, πληγωμένου, άτιμασμένου διωγμένου από την κοινωνία, ή όποια δέν ήθελε να της παραχωρήση μια θέσι, και αυτή ή σφεαθώ να τη βοηθήσω εγώ, πράγμα που άλλως τε ούτε θα μπορούσα να καταφέρω κι' αν άκόμη το είχα σκεφθή.

'Α! 'Ημουν έτοιμος να πιστεύσω ότι είχα όνε ρευθή και ότι όλα αυτά ήταν ένας άηδής και αγωνιώδης εφιάλτης. 'Αλλοίμονο! Δέν μπορούσα καν να το φαντασθώ γιατί ή κρύες σταγόνες της βροχής' έπεφταν επάνω μου, ένω στο στήθος μου εσφίγγετο με πάθος το πάλλον στήθος μιας γυναίκας και σέ το πρόσωπό μου αισθανόμουν τη θερμότη της πνοής, με μια έλαφρά μυρωδιά οίνοπνεύματος, άλλα... τόσο άνακουφιστική.

'Ο άνεμος έστέναζε και ούρλιαζε, ή βροχή έδερνε τη βάρκα, τα κύματα άναπηδούσαν, και 'μεις οι δυό στριμωγμένοι έτρέμαμε από το κρύο. Αυτά όλα ήταν πολύ βέβαια πράγματα και νομίζω ότι ποτέ κανείς δέ θα άνειρευθή τόσο θλιβερόν άνειρο σαν αυτή τη πραγματικότητα.

Και ή Νατάτσα με παρηγορούσε' μιλούσε με μια γλυκειά και θωπευτική φωνή, καθώς μόνον

ή γυναίκες ξέρουν να μιλούν. Και τα άπλά και θωπευτικά αυτά τα λόγια σά νάναφταν μέσα μου μια φλόγα και κάτι τι εξέσπασε στην καρδιά μου.

Τότε από τα μάτια μου έτρεξαν δάκρυα, που έσάρωσαν από μέσα μου πολύ πόνο, λύπη και μίσος που είχαν συσσωρευθή εκεί, πριν απ' αυτή τη νύχτα.

'Η Νατάτσα έπονελέ'μβανε διαρκώς:

—Σώνει, Σώνει! 'Αγάπη μου, σέ παρακαλώ μνή κλαίς πιά! Πάψει 'Ο Θεός θα σέ βοηθήση, θα προκόψης πάλι, θα βοής καμμιάν άλλη θέσι... Θα είσαι ευτυχισμένος... Θα... Και με άγκαλιάζε... σφιχτά... σφιχτά... συνεχώς... μου έδινε άμέτρητα φιλά... 'Ηταν τέ' πρώτα ητανεκατα καλά που μου έπρόσφεν ή ζωή, και γίνεται καλλίτερα γιατί τα άλλα που έπηκολούθησαν μου εκόσισαν πολύ άκριβά και τίποτε δέν μου έδωσαν.

—'Ε, καλ', πάψε να κλαίς! Τι παράξενος! Θα σου βρώ αύριο κάτι τι αν δέν ξέρης που να πές.

'Ακουγα σι να άνειρευόμουν το γλυκό και πειστικό της ψιθύρισμα. Μείναμε μέχρι το πρωί ο ένας στην άγκαλιά του άλλου.

Και όταν ήλθεν ή ήμέρα, βγήκαμε κάτω από το σκάφος και πήγαμε ως την πόλι. 'Επειτα απ' αφοριστήκαμε φιλικά και ποτέ δέν ξαναείδωθήκαμε πειδ, αν και επί έξ σχεδόν μήνες συνεχώς, εξήτησα παντού, άνασκάλεσα όλες της σπηλιές και τα υπόγεια για να ξαναρω την ευγενικιά κι' αγαπητή Νατάτσα, που μαζί της περσασα τη φθινοπωρινή νύχτα που διηγήθηκα.

'Αν τώρα έχει πεθάνει, τι εύτυχία γι' αυτήν, ή ψυχή της άς είνε «εν ειρήνη!»

Κι' αν ζή άκόμη, ή γαλήνη άς βασιλεύη στή καρδιά της! Και ποτέ άς μη ξυπνήση σ'αυτήν ή συναίσθησι του ξεπεσμού της... γιατί θα ήταν ένας πόνος περισσότερος, άνωφελής και περιττός στή ζωή.

Η ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΙΔΕΑ

Εις την Σουαίαν 'Ακαδημίαν έγινε συγκέντρωσις των μελών μιας 'Ανθρωπιστικής 'Ενώσεως' καλουμένης, καθ' ήν άμλλησεν ο γραμματεύς, άναπτύξαι το πρόγραμμα της 'Ενώσεως και ο καθηγητής κ. Καρολίδης, καταδικάσας την δημοτικήν γλώσσαν. Μας είνε άμολογούμεν άδύνατον να έννοήσωμεν πώς μία «άνθρωπιστική» ένωσις εμπορεί να ζή και άναπνέη έντός του διπλοτειχίσματος όποιον είνε ή γλώσσα. 'Ημεις φανταζόμεθα ότι μία «άνθρωπιστική» θέσις που άφορῃ φυσικά εις την τελειοποίησιν και την εύτυχίαν του ανθρώπου δέν άρχίζει, ούτε από έθνικά, ούτε από θρησκευτικά, ούτε πολύ λιγώτερον από γλωσσικά ζητήματα, άλλα από το θεμελιώδες ζήτημα της ένώσεως των ανθρώπων εις τον άγώνα προς κυριαχίαν της φύσεως. 'Εχομεν άπ' άψει μας το χιουμουριστικό μ' άριστούδατο βιβλίον με τον τίτλον «Το 'Ιερό θηρίον της άληθής», όπου ή «άνθρωπιστική» θέσις είναι τελείως διανομιμένη, ώστε να μη εμπορεί άλλο σύστημα να άνομισθῆ «άνθρωπιστικόν» και μάλλιστα όταν κλείεται εις στενά όρια όπως το πρόγραμμα της εν λόγω άνθρωπιστικής ένώσεως.

'Εκ της διαλέξεως ταύτης μ' άπέμεινε μία έξαιρετική έντύπωσις. 'Η ένδοξία και ή παρθενικότης των ανθρώπων που έπεμελίσθη την φαίδετήσιν και άλην την διαδικασίαν της συγκεντρώσεως.

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΟΣ

Οι Ισπανοί άποφασίσαν να στήσουν στο Τουμπόζο, στή μοναξιά των πεδιάδων της Μάγχης, κολοσιαίους άνδριάντες του Δόν Κιχώτου και του Σάντισο Πάνας. 'Η άπόφαση αυτή θ' άκουοθή με μεγάλη γοργά από 'κείνους που θαναμάζουν το άριστούργημα αυτό της Ισπανικής σκέψεως.

Γιατί το έργο του 'Θεοβάντες, το τόσο βαθιά άνθρώπινο, είνε ένα από τα μεγαλιότερα φιλολογικά μνημεία του κόσμου.

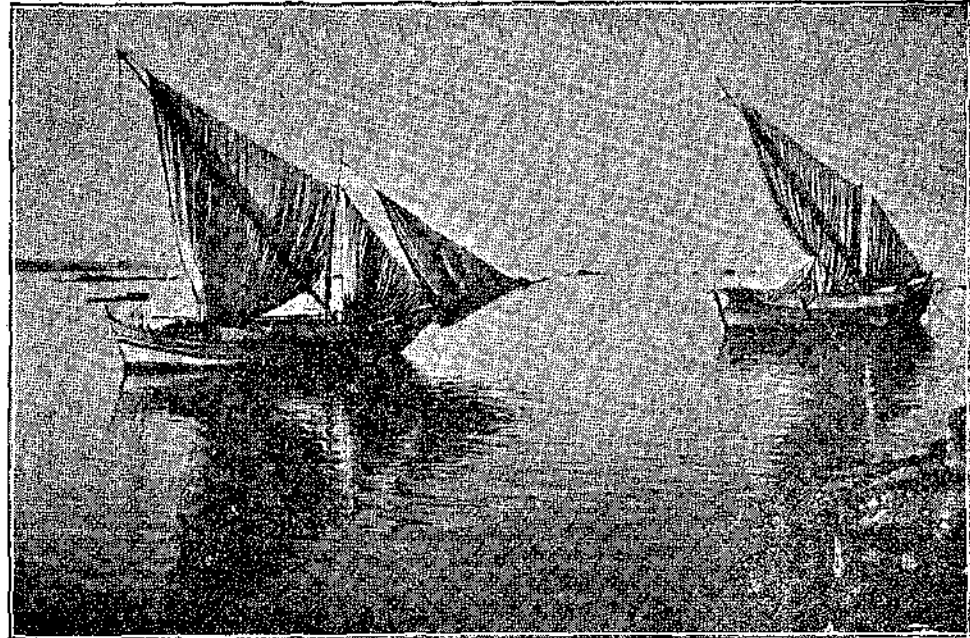
Το άριστούργημα όμως αυτό αν και είναι λαϊκό, καταλαβαίνεται δύσκολα. Το έργο είναι πραγματικά, βαθύ και θλιβερό, όπως ή όλη ευγενικότητα, πόνο και προσπάθειες ζωής του μεγάλου Θεοβάντες.

Είναι κατά την έκφραση γάλλου κριτικού: «ή διαθήκη ενός σκεπτομένου και ανθρώπου δραστος, που αν και υπέφερε όλους τους πόνους, δέν είχε χάσει ούτε τη μεγάλη καρδιά του ούτε τη καλωσύνη του.»

Διατί όμως ο Θεοβάντες προσπάθησε με τόση άριστοτεχνικότητα να δώση άλλο τόνο στή βαθύτητα του έργου του πολλαπλασιάζοντας τα καμικά επεισόδια; Γιατί διαν το έγραφε έτρεπε να κρύψη τη σκέψη του. Μέσα από τα διάφορα σύμβολα, τα τέρατα των Ισποτικών μυθιστορημάτων, τους γίγαντες, τα ζώα, τους άπλευθερωτές ήρωες και τις άτυχείς προγκηπέσες, παρελαύνουν οι θρησκευτικές έριδες της εποχής εκείνης. 'Ο Θεοβάντες, ο δόκιμος κατά την άίχμη έκτασις του από τους Μάθους έγινε ήδη θύμα του πατρός Μπλάνκο Νιέ Αλ Πάζ, δργάνου της 'Ιερής 'Εξετάσεως, έπερνε προσφιλές γιατί φοβότανε να μη καταδικασθῆ εις τον διά πυρός θάνατο! Γι' αυτό παρουσίασε τον ήρωά του με καμικό τρόπο. Τον Δόν Κιχώτο, που ρίχτηκε σέ γελοίες περιπέτειες, τον κοροϊδεύει λεπτά, άλλα του άποδίδει τις ωραιότερες σκέψεις. Γιατί άγάπησε την ψυχή αυτή, που είναν θύμα άγροῦ και φλογεροῦ ιδεαλισμοῦ, της θπίας το τέλος περιέγραψε με μεγάλη μελαγχολία.

'Όπως και εις τα άλλα άλλως τε έργα του, ο Θεοβάντες άνέμιξε μύθους και πραγματικότητες. Τα πρόσωπα του Δόν Κιχώτου, άπήρξαν, τα περισσότερα. Εις το Τουμπόζο, εκεί όπου ο Θεοβάντες λέγει πώς γεννήθηκε ή Ντουλουίνα άνακαλύφθησαν τελευταία στα χαρτιά της οικογενείας των Δομπέ ντε Θεοβάντες, συμβολιογραφημένα έγγραφα που άναφέρονται στήν οικογένεια των Μαρτινέζ Ζάρκο στήν όποια άνήκει ή ντόνα 'Αννα Μαρτινέζ Ζάρκο ή Μοραλές, έμπνεύστρια του προσώπου της Ντουλουίνας. 'Υπάρχουν στα χαρτιά αυτά, οι διαθήκες των δύο άδελφών της ντόνα 'Αννας που άναφέρουν τα αίκόσημα της οικογενείας, που είναι τα ίδια με τα χαραγμένα στή θύρα ενός παλιού παλαιού, γωστοῦ με το όνομα «Παλάτι της Ντουλουίνας.»

Διαβάστε τον Δόν Κιχώτο όσοι δέν το κάματε έως τώρα. Είναι ένα άριστούργημα γεμάτο από πλούσιες και αιώνιες άλήθειες.

ΨΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Α' ΒΑΛΙΩΤΙΚΕΣ

[Από την καλλιτεχνική έκθεση του ερασιτέχνη φωτογράφου κ. Π. Καλονάρου]

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ ΜΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΑ ΤΑ ΧΕΡΓΙΑ...

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Περνούσε ο καιρός και μεγάλα. Παιδί, δε θυμάμαι νάπεξα ποτέ τα παιχνίδια των παιδιών. Μεγάλη χαρά είχα μονάχα πάντα τα Χριστούγεννα και την πρωτοχρονιά.

Τότες ο πατέρας μου τα κατάφερε, ίσως να μάριζε από καιρό τα λεφτά λίγα, λίγα, κι' ερχόταν φορτωμένος μ' ας έφερε τσιγάρα, και παστουριά, και δυο τρεις κόττες σφαγμένες και μαδημένες, και βωδινά πόδια, που του άρεσαν πολύ γιατί νύστευε όλη τη σαρακοστή τρώγοντας φασόλια μονάχα, κι' ήθελε να φάη καλά τώρα και να πη και δυνατό ζουμί.

Και την πρωτοχρονιά πάλι μ' ας έφερε τα ίδια, κι' ακόμη ένα ζευγάρι γιομάτο ξερά φρούτα, καρύδια, κάσιανα, μίνδαλα, φουντούκια, χαρούκια, σόκια, γλυκοσουτζουκιά, μήλα, πορτοκάλια, μανταρίνια, τόσο άφθονα, που ποτέ και σε κανένα σπίτι δεν τ' άδα από τότες έτσι.

Εκείνες τις μέρες ήμουν ευτυχισμένος, και όλοι μας. Ο πατέρας μου έφερνε τροπάρια και τραγουδοῦσε.

Τ' αδελφία μου, είχαν από ένα καλάθι, εγώ μια ξύλινη κασετίνα, και μαζεύαμε τα φρούτα που μ' ας έδιναν στο τραπέζι μεσημέρι

βράδυ, και λυπόμαστε να τα γκίξουμε μη σωθούν τα καμαρόναμα, τσιμπούσαμε κανένα και τα κούβαμε πάλι. Καϊμένα παιδιά! Καϊμένα χρόνια! Ο Θεός δεν είναι τόσο καλός όσο τότε λέν' θ' άπρεπε να μ' ας πέρνει τον πατέρα και τη μητέρα μας, θ' άπρεπε να μ' ας πέρνει εκείνα τα χρόνια, ή να μ' ας πέρνει και μ' ας μαζή. Όλα τα κατόπι είναι ένα μεγάλο λάθος του Θεού.

Η ανέκφραστη όμως, και αφάνταστη χαρά ήταν ανήμερα, τ' Αη-Βασίλη, που θάρχοταν ο μπάριμα-Γεώργιος, ο πρώτος ξάδελφος του πατέρα μου, με τα παιχνίδια θ' ας έφερε κανένα επιδηροδρομικό κουρνιαστό που έτρεχε, κανένα βαποράκι με τροχούλια, κανένα αλογάκι, ακόμη το θυμούνται ένα παγώνι που μού χάρισε μια χρονιά, που κουρνιαζόνταν και περπατάγε χτυπώντας τα ποδαράκια του, και θυμάμαι πώς μύριζε, ολοκάνουρηλο καθώς ήταν, βερνίκια και φρεσκοάδα.

Αυτές τις λίγες μέρες του χρόνου ήμουν άληθινά ευτυχισμένος γι' αυτό όταν περνούσαν κι' έφευγαν μ' έπιανε βαθιά μελαγχολία, κι' ας ήμουν παιδί, και τις θυμώμουν νοσταλγικά με πόνο, και μού φαινόταν σαν τραγική ειρωνεία τα κάλαντα τα ξεθυμασμένα που ψέλναν τα παιδιά τη βραδιά των Φώτων, κάλαντα χωρίς σημασία για μένα, αφού δεν θ' άπληχαν την άλλη μέρα ούτε παιχνίδια, ούτε φρούτα, ούτε βασιλόπιτες. Κι' έσκυβα το κεφάλι, σαν το άλογο που σέρνει τον άραμπα, ως που να ξανάρθουν

πάλι ή καλές μέρες των Χριστουγέννων και της πρωτοχρονιάς.

Ήρθε μια χρονιά όμως, που ο μπάριμα-Γεώργιος δε φάνηκε. Είχαμε λύπη μεγάλη τ' αδελφία μου κι' εγώ εγώ παραπονούμουν κι' έλεγα σοβαρά της μάνας μου:

—Καλά, μεγαλώσαμε, δεν λέν να μ' ας έφερνε παιχνίδια τώρα παιά, μα τουλάχιστον δεν μπορούσε να μ' ας φέρη από κανένα βιβλίο!

Η μάνα μου, ή καϊμένη δεν έλεγε τίποτε. Ός το βράδυ τον περιμέναμε, μα δεν ήρθε. Ούτε και τον άλλο χρόνο. Έτσι τελείωσε κι' αυτό. Η χαρά της πρωτοχρονιάς έσβυσε, όλος ο χρόνος άρχισε και τελείωσε το ίδιο, δίχως της λίγες εκείνες χρυσές μέρες, τη χαρά των παιδιών.

* *

Μεγάλος δε χάρηκα της ήδονής των μεγάλων. Τρεις κοπέλλες αγάπησα. Μη φαντασθήτε πως είναι πολύ. Αυτό έγινε μέσα σε δέκα χρόνια, από τα είκοσι μου ως τα τριάντα. Κι' έπειτα, έπειτα δά, δεν έγινε και τίποτε σπουδαίο με της αγάπες μου αυτές. Με την πρώτη γνωρισθήκαμε σε μια χώρα μακρινή ήταν ένα καλό μελαχροινό κορίτσι, δεν ξέρω γιατί με συμπάθησε αν και είχε πολλούς άλλους καλύτερους από μένα γύρω της. Βγαίναμε περίπατο στο μεγάλο κήπο με της άλλες που ξεμάκρυναν ως που έφθανε το μάτι λουλούδια κάτω, κι' επάνω ο καταπράσινος σκερός θόλος από τα κλαδιά των δένδρων που άλληλοφιλώντουσαν.

Καθώς πηγαίναμε, τα μάτια μου γυμνάζαν δάκρυα, που έρεχαν σιωπηλά στα μάγουλά μου. μ' εκύταζε λιγάκι εκπληρητη.

—Γιατί κλαίτε;...
—Γιατί κλαίω... Γιατί κλαίω!.. Μα γιατί δεν έμαθα άλλον τρόπο να αισθάνωμαι, παρά με τη λύπη είναι μερικά πλάσματα στον κόσμο που δεν έχουν κανένα άλλο μέσον επικοινωνίας με τη ζωή παρά μια προσκοκίδα μαυτήνη μαζεύουν την τροφή τους, μ' αυτήν βλέπουν, μ' αυτήν καϊδέονται, μ' αυτήν αισθάνονται το ίδιο κι' εγώ ή μόνη χορδή που είναι μέσα μου, είναι ή χορδή του πόνου και αν υπάρχει ακόμη μεγάλη άφορη χαράς για μένα δε θ' ά μπορούσα να την αισθανθώ, μου λείπει το αισθητήριο. Σαν και του ανθρώπους εκείνους που μένουν χρόνια κάτω στα λατομεία κι' όταν έβγουν έξω κάποτε δεν μπορούν παιά να ιδούν της ημέρας το φως.

Ήταν καλή όμως ή μελαχροινή κοπέλλα, και δε με βαρέθηκε και γρήγορα τέτοιος που ήμουν όσο βρισκόμουν κοντά της, μ' αγαπούσε πιστεύω και μούλεγε τραγούδια στην κιθάρα, είχε γλυκειά φωνή, κι' εγώ ήμουν ευχαριστημένος. Τι άλλο να σ' ας πάγω ήν αγάπη μου αυτήν ήμουν ευχαριστημένος. Και ποιός δεν τα πέρασε τα λίγα αυτά χρόνια που αν δεν μπορούμε να γελάμε παιά μπορούμε όμως ακόμη να κλαίμε; Είτε μια ευτυχία κι' αυτή, γιατί άγοότερα τελειώνουν όλα, στερεύουν όλα και τα γέλοια και τα δάκρυα.

Όμως, ένας καλός άνθρωπος μπήκε ανάμεσό μας, κάτι ψιθύρισε, κάτι έκανε και μ' ας έχωρισε..

Θυμάμαι πάντα την τρίτη θέση που πήρα

Η κ. ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΑΝΤΙΩΤΗ ΡΙΤΣΙΑΡΔΗ

Είς το έργο «Κοντέσσα Μαργίτα»

για να φύγω ύστερ' απ' όλη τη γλυκειά θέρη του αγαπημένου μου κύκλου, βρέθηκε καθημένος σ' ένα μπαούλο ντυμένο απ' έξω με χωματισμένο τενεκέ, μ' ένα ψωμί και λίγο ζαμπόν για το ταξίδι και μόνος δλομόναχος ανάμεσα σε ανθρώπους που μιλούσαν άλλη γλώσσα κάτω στο άμπάρι ενός βαποργιού. Ήμουν φορτωμένος όμως με την ανάμνησή της από βραδύς ήσασμένος στο κρεβάτι μου είχα κλάψη με λυγμούς και τώρα το είναι μου όλο λες κι' ήταν μια ζύμη πόνου, στεναγμών και δακρύων ανακατεμένων με μιαν άπερίγραπτη γλυκιάδα που μού χ' άδευε την καρδιά και την ψυχή.

Την παραπάνω νύχτα φτάσαμε στον τόπο μου. (άκολουθεί).

ΚΟΝΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

Ο κ. Προμηθεύς μεταξύ των διαφόρων μέτρων τα όποια λαμβάνει προς καταπολέμηση του ήθικου κατηφόρου, ενέκρινε και μέτρον κατά της κυκλοφορίας σωματικής επίδειξης των γυναικών. Έπιχοτοῦμεν με πολλήν θέρην το μέτρον τοῦτο διότι σεβόμεθα μὲν τὴν μόδον, ἀλλὰ δὲν ἀνεχόμεθα ἐξ αἰτίας τῆς ἐν ὑποστάσει τῆς ἀνδρίας τοῦ θεάματος κνημῶν που ὑπενθυμίζον κινεῶς εἰδους ἀντικειμενα καὶ βιοτεχνικά ἔργαλεία τῆς σαγαῶν που διὰ τῆς ἀνθρωπίνης κνημῆς ἔχομεν τὸ καλλιτεχνικὸν μέτρον προχειρότατο σὴν κλασσικῆ γλυπτικῆ.

ΣΤΙΧΟΙ

ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ

Απ' τής γιορτής γυρνώντας χαλωμένους
 Ήνοιθα μέσα μου όλη τή φθορά
 Μέσ' στα συμπόσια είχα μείνει ξένος
 Και στην τρελλή ζωή και στη χαρά.

Πίκρα τό βάθος, μ' όλα μπουχτισμένους
 Ζητούσα μία μεγάλη συμφορά,
 Δεν ήταν ό έρωτας ή ή πείνα—πού χαμένος
 Πέφτει κανείς χωρίς παρηγοριά.

Στις κακές ώρες ανεβαίνει ό πόνος
 Με σιδερένιους βρόχους στό λαμό—
 Σιγάρο στάχτη πού τελειώνει, ό ένας μόνος,
 Κρασί χυμένο μάτια—Οικτιρμό
 Δεν έχει ή Φύσι. Μόνη ή καλή πράξι
 Μένει στην τρύγα πού στεγνή θά στάξει

18 - 12 - 85 ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΑΥΡΑΣ

ΝΑΡΚΗ

Όλάρμενο καρδί έχει σταθεί
 στη μέση του πελάου και δε σαλεύει,
 Μαγεμένο ή Σελήνη τό κρατεί
 πού χλωμή σ' άερογάλλι έχει κατέβει,

Γητεύτρες πού οι ένθήμες, άχ βάλ!
 Λαχτάρες μέσα σ' όνειρο πού δένει,
 Μιά λάμα στην κοιλιά πού μάς πατάει
 Και τή ζωή μας ύπουλα βυζαίνει.

* Ό φύσα άγέρι, ξύπνα τά νερά,
 Βούιζε σφύρα, στά ξάρτια, στά πανιά μας,
 Νά χορέψη τής πλήρης ή κυρά,
 Νά μουγκρίσει στα στήθια μας ή άντρείάμας.

Φύσα ν' άφρίσει ή θάλασσα, σωρός
 τό κώμα νά χευκίση στό πλευρό μας,
 Νά γίνει τό γρομμμένο καθενός
 Μακάρι άς βρούμε εδώ και τό χαμό μας.

(Ανέκδοτο) Β. ΡΩΤΑΣ

ΚΑΛΕΣΜΑ

Άσε τ' άπόσκια τά βαρειά τής σκέψης
 Κι' έλα στον ήλιο τής χαράς, πού τώρα
 Φουντώνει τά εκατόφυλλα νά δρέψης
 Στην κιά λαμπρή τους ώρα.
 Μιά μπόρα μύρου και φωτός θά πλημμυρίση
 Νά σε μεθύσει.

* Άς τά βαρειά τής σκέψης σου τ' άπόσκια
 Κ' έξω στον κήπο οι άβρες σου τονίζουν
 Τις άρπες τής ζωής κάτω απ' τά κισκία
 Τών γιασεμιών πού άνθίζουν,
 Και σφίζουν όλα από έρωτα και τρέλλα
 Κι' όλα σου λένε έλα.

Τ' άπόσκια τά βαρειά τής σκέψης άστα:
 Άπλωσε τά φτερά σου νά πετάξης
 Σου κράζουν όλα, γύρωθε τό άνάστα.
 Στ' ώρατο νησι ν' άράξης
 Σά φως, σάν άδρα, σάν άνθος και σάν άνθόνη
 Στο έρωτονήσι τ' άγνωστο πού δε νυχτώνει.

[Τρίστοφοα] ΑΛΕΚΟΣ ΜΟΤΖΟΥΡΔΙΑΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ ...

[Τού καλού μου φίλου - Δ. Μπόγρη]

Είν' ώρα, πού καπνίζουνε τά τζάνια
 σάν ίεροι βωμοί Άρχαίας Λατρείας
 και πού ανεβαίνουνε μαζί με τον καπνό,
 κρύφιοι καημοί κάποιας άγάπης
 εύλαθητικά στον ούρανό...

Είναι ώρα πού τό μικρό ζαλογερόπουλο,
 άπάνου στα ίερά βιβλία ποιήναι σκυμμένο,
 θυμάται πώς είναι δημοφο,
 και τό περαάει ή ζώνη, πού τόχει
 σφιχτά - σφιχτά δεμμένο,
 κι' άφήνει, τά βιβλία λιγάκι....

Είναι ώρα, πού άνταμώνονται παιδιά-κορίτσια
 στη βρύση, στό δουνό:
 κι' άλλα πίνουν νερό,
 άλλα γλυκοφιλιούνται,
 κι' άλλα κρυφτούλη παίζουνε,
 κι' άλλα.... δεν μαρτυρούνται....

Είναι ώρα, πού τά γεροντάκια
 ζαρωμένα στα σκαμνάκια,
 άρχινάν παραμυθία
 στα γλυκά άγγονάκια....

Είναι ώρα, πού στα καίκια μέσα
 τά ξενητεμένα τ' παιδιά,
 ανάβοντας φωτιά,
 λένε για τις καμαροφρύδες τους,
 στο γέρο τιμονέρι,
 πού χαιδεύοντας τά γένηια του,
 ρίχνει στη θάλασσα τήν έννοια του,
 νά μη θυμάται τά παλιά....

Είναι ώρα, πού κι' ό Ποιητής
 σάν άφωνο άηδόνι,
 πού μία άστραπή τό σάπασε,
 σε δασύδα άλση, θαύσια διαβαίνει,
 με μέτωπον έκστατικό....
 Νύφες άχνές, κρινόκορμες
 τον κροβοδώνουν
 και μεθυσμένες φέλοντας
 τό ψασνά έν τοις ύψίστοις....
 Εύλογημένος ό Έρχόμενος....

ΧΡ. ΙΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο ΘΕΑΤΡΙΝΟΣ

Μπρός τον καθρέφτη, άργά στίς δέκα
 μαγεγαρίζονταν ό θεατρίνος
 στο σπίτι θρήνος!

Οι δυο παιδούλες, μοιρολογίστρες,
 κλαίν τή μανούλα τους, τή πεθαμένη...
 Καταραμένοι,

Οι θεατρίνοι, πού άκλαυστοι πεθαίνουν,
 Τρελλοί!... τήν εύτυχία πού γυρεύουν...
 ζούν και ρεθούν.

Αθήνα 1-10-25 ΒΑΣΟΣ ΔΑΡΙΒΑΣ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Είς τήν σελίδα αυτήν θά δημοσιεύονται πάντοτε
 έργα άγνωστων νέων, πού τά έργα τους θά δίνουν
 κάποιες έλπίδες καλλιτέρον μέλλοντος.

* Η Διεύθυνσις των «Παρασκηνίων»

ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟ ΒΑΦΤΙΣΜΑ ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ

Ήανε χρόνια από τότε. Θυμάμαι ότι ήταν
 ή παραμονή των Θεοφανείων. Στο γραφικό και
 ήσυχο άλλοτε λιμάνη του Θαλασσοχωριού ήταν
 άραγμένα πολλά καίκια λογίων-λογίων, τρεχαν-
 τήρια, δίφλοκα, γολέτες, καραβόσκαρα τρικα-
 τάρια, κόττερα άλλα φορτωμένα και άλλα άδεια.
 Όλα περίμεναν ν' άγιασούν τά νερά, με τήν
 κατάδυσή του σταυρού, για νά ξακαλουθήσουν
 τό ταξίδι τους. Τήν παραμονή του Χριστού,
 τά έπιασε ένας άγιος βορηάς, μία χιονερή τρα-
 μουντάνα πού τά έκαμε όλα νά ποδίσουν κι'
 έτσι πέρασαν τις καλές ημέρες στο Θαλασσο-
 χωρι πού έσαμε σήμερα δεν του είχε γείνη μία
 τέτοια τιμή.

Ό παγωμένος άέρας φισούσε δυνατά κι'
 έκανε νά άντηχούν απ' άκρη σ' άκρη μεσ' τό
 λιμάνη τά άρμενα των καιμών σάν μία συναυ-
 λία από χίλια λογής-λογής σουράβλια. Έξαι-
 ρετική κίνησι είχε σημειωθή εκείνες τις ήμέ-
 ρες στον τόπο. Τά κροισοπουλαία ήταν όλα στις
 δόξες τους. Χρυσές δουλειές είχαν κάνει με
 τους ναυτικούς πού είχαν βουληθεί σάνει και
 καλά με τό κρύο και με τους χριστουγεννηά-
 τικούς μεζέδες—πού άφθονά προσέφεραν ή
 κυράδες του χωριού—νά μήν άφίσουν ούτε
 σταλαγματιά ρετσίνα στα βαρέλια του γέρω Ά-
 στρείδα ιδίως πού μαζεύονταν οι πολλοί, όχι τόσο
 για τό καλό καλό κρασί πού είχε, όσο για νά
 καμαρώσουν και νά φάνε με τά μάτια τήν κόρη
 του τη Φλώρα πού ήτανά τής πάρης τό κεφάλι
 απ, τήν ύμορφία. Ήταν ή πρώτη του χωριού
 σ' όλα.

Οι μαγαζάτορες άναβαν κηριά κάθε μέρα
 στον Άη-Αιά νά μη καλωσυνέμη ό καιρός για
 νά τους έχουν μέρες στα μαγαζιά τους ξενητε-
 μένους. Τά λαγούτα έδιναν και έπαιρναν κάθε
 βράδυ στα καπηλεία και τό κέρφι ξεπερνούσε τά
 όρια. Κι' άκουγες εκεί μέσα τραγούδια ανάκατα
 φωνές μικρών μουτσων πού τραγουδούσαν με
 τους καπετάνιους και με τους συντρόφους τους
 «της θάλασσας τά βάσανα τής ξενητειάς ή πίκρας»
 κ.τ.λ. και τις χοντρές γέρικες φωνές κάτι θαλασ-
 σόλυκων πού δεν έγνώριζαν ποτέ σταργιά νά
 ξεχωρίζουν σάν νά τρίζανε τίποτα άλυσιδες στην
 πλήρη κανενός καίκιση... «άν πεθάνω στο κα-
 ράβι» κ.λ.π. και συνέχιζαν στον ίδιον πάντοτε
 τονόν τό τραγούδι τους πού έβγαζε άλάτι...

Από πηνήντα στόματα έβγαιναν συγχρόνως
 πηνήντα λογής λογής τραγούδια σε πηνήντα δια-
 φορετικούς τόνους πού σ' έκαναν νά δοκιμάσης
 τήν έντύπωση τής ναυτίας...

Και μέσα σ' όλους αυτούς πού ή εύθυμία

απ' τό κρασί είχε διώξει κάθε άλλο αίσθημα
 από μέσα τους, ένας μόνο διέφερνε. Ήταν ένας
 καπετάνιος, παλληκάρι έως είκοσιπέντε ετών,
 μελαχροινός με μαύρο στριφτό μουστάκι και με
 κατάμαυρα μαλλιά. Τά μάτια του είχαν κάτι τό
 άόριστον μέσα, κάτι πού προσαπαθούσαν νά
 συλλάβουν και ν' άποκρυσταλλώσουν. Καθόν-
 ταν στη γωνιά πάνω σ' ένα μακρόν παράγο σιε-
 πτικός πολυ και χωρίς νά φαίνεται πώς τον
 έννοχλή ή όχλοβοή και τά γαυγίσματα των άλλων
 πού έννοούσαν νά τά κάνουν κυριολεκτικά
 θάλασσα. Έκάρπνιζε διαρκώς χωρίς νά δίνη προ-
 σοχή σ' όυ συνέβαινε γύρω του. Τά φρύδια
 του είχαν μαζευτή και τό μέτωπό του τό είχε
 χαράξη μία βαθειά ρυτίδα κάποιας σκέψης πού
 επίμονα τον έβασάνιζε. Κανένας δεν είχε παρη-
 τήρηση τήν παραξενη στάση του Δημητρίου.
 Μόνο ένα μικρό ναυτόπουλο πού τον είδε έτσι
 κατσούφην είπε: 'Ο καπετάν Δημητρός, κυ-
 τάξε τον, άρμενίζει δίχως ναύτες και δίχως
 καιία, άμίλητος έντελώς.

— Μά τί δεν έχει κρασί; Πώ, πώ, μελάς!
 Μωρέ δες ξεραίλα πού δέρνει τό ποτήρι του.
 Αέω κι' έγώ τί έχει.

Κι' άμέσως τό ποτήρι του γέμισε ως άπάνω
 κρασί κόντιο πού άνάστανε νεκρούς. Η παρέα
 γύρισε ξανά και έακολούθησε τό γλέντι τής χω-
 ρις νά προσέξη πειά τό Δημητρός. 'Ο γέρο Ά-
 στρείδας καθόνταν στη γωνία σταυροπόδι, δί-
 πλα στη φωτιά και εκάρπνιζε με μακαριότητα τό
 σέρτικο ναργιλέ του στρίβοντας κάθε τόσο τό
 γκρίζο μουστάκι του πού έφτανε ως τ' αυτιά.
 Η Φλώρα, ό στόχος όλων των ματιών, κάθε
 λίγο άνεβοκατέβαινε απ' τό δωμάτιό της στο
 μαγαζι για θελήματα. Δεν άφινε εύκαιρία πού
 νά μήν έπωφεληθή νά κάμη μία βόλτα ως
 εκεί.

Μέσα τό γλέντι βρισκόταν στο κατακόρυφο
 ένθ ό βορηάς έξω έτρωγε τά σίδερα λυσομα-
 νώντας. Βαρεία κατάμαυρα σύννεφα γοργοκυ-
 λούσαν πάνω απ' τις στέγες των σπητιών και
 έβύθιζαν σε μυοτηριώδη σκοτεινιά τό σύμπαν
 'Ο άέρας μούγκριζε στη θάλασσα κι' έκανε νά
 σφυρίζουν άγρια τα σχοινια των καριβιών. Μα-
 νιασμένα τα κύματα ξεσπούσαν πάνω στο μου-
 ραγιο μ' άγρια όρμη. Ήταν περασμένα μεσα-
 νυχτα. Η θέσι του Δημητρός ήταν άδεια. Πό-
 τε έγινε άφαντος κανένας δεν καταλαβε, 'Ο
 άέρας φάνηκε πώς σταμάτησε κι' ένας από
 τους ποιο γέρους φώναξε μ' όλο τό μεθύσι του
 πού είχε.

— Παιδιά ό άέρας μαγγάριζε, λοιπόν και-
 ρός νά του δίναμε γιατί παραγνωριστήκαμε
 εδώ.

— Είσαι στα καλά σου; Πού άκούσθηκε
 καπετάν Λάζαρε, ένα τέτοιο πράγμα, πρίν βα-
 φτιστούνε τά νερά νά ξεκινήσωμεν; Νά μάς
 καταραστή ό Άϊ - Νικόλας θές; Έπειτα έχο-
 με πιη κι' όλας.

— Βρέ τί βαφτίσια και κο'οκύθια στο πά-
 τερο μου λές; Δεν βλέπεις πώς ό καιρός διορ-
 θώθηκε και είναι εύκαιρία ν' άμολώσωμε
 νύχτα ώστε ή μέρα νά μάς βρή σουφράνο από

τόν κάβο Μαντέλο; Θέλεις νά ξεχειμωνιάσωμε ἔδω γιὰ νά πέση ὁ σταυρός σου στή θάλασσα;... κι' ἄφισε ν' ἀκουσθῆ μιὰ βαρειά θαλασσινὴ βλαστήμια.

— Μπρός λύστε τίς περιμάστες, πᾶρτε μέσα ταὺς κάβους καὶ τίς μπαροῦμες καὶ ρίχτε ἀπάνω τα πανιά μὲ ἀμπασομοῦδα.

Σὲ λίγο πανιά, ἄγκυρες, σχοινιά, ἄλυσσιδες καὶ φανές ἀποτέλεσαν ἓνα πανδαιμόνιον θαρῦβου μεσ' τὸ μικρὸ καὶ ἀσύχναστο λιμάνι τοῦ ἀναστάτωσης ὅλο τὸ χωριό. Τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμή ἀπ' τὴν αὐλὴ τοῦ γέρον Ἀστρείδα, ὁ ὁποῖος κατὰ κείνη τὴν ὥρα ἀπηλλαγμένος ἀπὸ αὐτὴν τὴν βαβυλωνία καθόταν κι' ἔκανε τὸν λογαριασμὸ τῶν εἰσπραξέων τρίβοντας τὰ χέρια ἀπ' τὴ χροά του, ὁ Ἀράνης—τὸ ἀγαπητὸ σκυλὶ τῆς κόρης του—ἀρχισε νὰ κλαίη δυνατὰ, ν' ἀνεβοκατεβαίνει τίς σκαλες μὲ ἄγρια οὐρλιάσματα καὶ βογγητὰ τοῦ ἔκανε ὅλους ν' ἀνατριχιάσουν καὶ νὰ πεταχτοῦν ἔξω τρομαγμένοι. Γιὰ νὰ τὸ κάνουν νὰ πάψη πῆγαν νὰ τὸ δώσουν τῆς Φλώρας, μα κείνη δὲν ἀπαντοῦσε στα κτυπήματα τῆς πόρτας. Ἐνα αἰσθημα φόβου τοὺς διέτρεξε τότε ὅλο ὡς καὶ μὲ ἀνήσυχη ἀπορία ἀρχισαν ν' ἀλληλοκτυπῶνται, Ἐνα παγερὸ χέρι τοὺς εἶχε σφίξει τὸ λαιμὸ καὶ δὲν μπορούσαν νὰ μιλήσουν.

Στὸ λιμάνι δὲν φαινόταν κανένα καίμα, κατὶ μικρὸς φαράδικες βαρκοῦλες ἦταν ἀραγμένες μόνο μὲ διπλά καὶ τριδιπλά παλαμάρια. Καὶ ὁ γέρον Ἀστρείδας ποῦ τὸ αἷμα του εἶχε ἀνεβῆ στὸ κεφάλι καὶ χτυπαίαν δυνατὰ τὰ μηνίγγια του, θυμῆθηκε γιὰ μιὰ στιγμή πῶς κάποτε ὑπῆρξε νέος μὲ μπράτσα γερά, καὶ μὲ δυὸ μεγάλα κτυπήματα ἔρριξε μέσα τὴν πόρτα. Τὸ δωμάτιο ἦταν ἄδειο κι' ἔρημο. Ἐνῶ κλουβὶ ποῦ πέταξε τὸ πουλὶ ἀπὸ μέσα. Μικρὸν καρέκλες ἦταν ἀναποδογυρισμένες μέσα κει, τὸ ἓνα παπούτσι τῆς Φλώρας ἔχασκε χάμω στὸ πάτωμα καὶ περὶ πέρα οὐγμένη ἢ κορδέλα τῶν μαλλιῶν της. Ὅλα τὴν ἴδια ἐξηγήσει δύνανται πῶς τὸ καμάρι τοῦ θαλασσοχωριοῦ βία τὸ ἀπόσπασαν ἀπὸ καὶ μέσα ἀνόσια χέρια. Δὲν ἤθελε φιλοσοφία, τὸ πρᾶγμα μίλαγε μόνο του.

Τρέξαν ὅλοι μὲ ξεφωνητὰ κατὰ τὸ μῶλο. Τίποτα δὲν φαινόταν πόνθενά. Πάνω στὸ κεφαλόσκαλο μόνο κοντὰ στὴ θάλασσα βρέθηκε τὸ τσεμπέρι τῆς Φλώρας γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀνανδρὴ ἀπαγωγὴ της ἀπὸ τοὺς καϊξήδες.

Χονδρὲς σταγόνες βροχῆς ἀρχισαν νὰ πέφτουν ποῦ προμήνυαν τὸ ἔσπασμα κάποιας χιονοθύελλας, ἢ ὁποῖα δὲν ἀργήσε νὰρθῆ μὲ τρομερὸ ἀέρα ποῦ συναμαρᾶσερνε μέσα σὲνα ἄγριο ἀνεμοστρόβηλο καὶ τίς πέτρες ἀκόμα καὶ τῆς ἔρριχνε στὴ θάλασσα.

Ἐνόμιζε κανένας πῶς ὅλα τα τέταρτα τῆς κόλλωσης ἔπαιζαν μαζί μὲ τα στοιχεῖα τῆς φύσεως ἓνα φρικιαστικὸ παιχνίδι...

Τὴν ἴδια ὥρα μέσα, πέρα ἀπ' τὴν ἀκρὴ τοῦ χωριοῦ ἢ καμπάνα τυῦ Ἄη-Λιά ἀνάγγελε μὲ τοῖς περὶ πένθιμους καὶ λυπητεροὺς ἤχους, ὅσους δὲν τῶξεραν, τὴν προσβολὴ ποῦγινε στὸ χωριό. Κανένας δὲν ἔμαθε ποτὲ πόσα ἀπὸ καὶ-

να τα καίμα πνίγηκαν καὶ ἂν σώθηκε κανένα γιὰ νάχη τὴν αἰῶνια κατάρα.

Τ' ἄλλο βράδυ τὸ πιστὸ σκυλὶ κλαυθμῆριζε στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ, οὐρλιάζε καὶ βόγγαγε γιὰ τὸ χάσιμο τῆς κυρᾶς του, ἐνῶ στὸ κεφαλόσκαλο τοῦ μῶλου, ἢ δόλια, ἢ αἰῶνια μάνια ἔχυνε τὸ ἀστεϊρευτὸ ποτάμι τῶν ματιῶν της στὴ θάλασσα, λὲς γιὰ νὰ πᾶη στὸ παιδί της σάν ἓνας παρήγορος χαιρετισμὸς. Ἐκείνην ἀκριβῶς τὴ στιγμή περὶ πέρα στὴν ἄμμο κόσμος πολλὸς συναθροίσθηκε. Κλάμματα μὲ λυγμοὺς ἐρχόνταν ὡς τ' αὐτιά. Ἄν πλησίαζε κανένας περὶ κοντὰ θάβλεπε ξαπλωμένο κατάχαμα στὴν ἄμμο τὸ κορμὶ μιᾶς κοπέλλας ποῦ μόλις τῶχε βγάλει τὸ κῆμμα...

Χρόνια διηγόνταν οἱ χωριανοὶ τὴ μεγάλη κατάρα τοῦ Ἄη-Νικόλα ποῦ ἔρριξε στοὺς ναυτικούς. Ἄπο τότε κανεὶς δὲν ἔλυνε παλαμάρι γιὰ νὰ κἀνῃ ταξίδι πρὶν βαφτιστοῦν τα νερά.

ΤΑΣΣΟΣ ΓΕΡΑΝΗΣ

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ Ο ΣΤΡΑΟΥΣ

Στὴ Βιέννη γιορτάσθηκε τελευταία ἡ ἑκατονταετηρίδα τῆς γεννήσεως τοῦ Ζοχάν Στράους. Ὁ ἀνταποκριτὴς μιᾶς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος σκέφτηκε μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ, νὰ πᾶρη συνέντευξη μὲ τὴ χήρα τοῦ διάσημου δημιουργοῦ τῶν ὄχι λιγότερο διασημῶν βάλς. Ἡ Κυρία Ἀδέλα-Στράους, εὐαρεστήθηκε νὰ τοῦ μιλήσῃ, γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τίς μεθόδους τῆς ἐργασίας τοῦ βασιλέα τοῦ βάλς.

Ἔτσι μαθαίνουμε πῶς ὁ Στράους δοῦλευε σχεδὸν χωρὶς νὰ σταματῆσῃ ἀπ' τὸ πρῶν ὡς τὸ βράδυ. Τοῦ συνέβαινε ἀκόμα νὰ δουλεύῃ καὶ στὸ κρεβάτι του τὴ νύχτα. Ἡ κυρία Στράους βεβαιώνει πῶς τὸν εἶδε νὰ σημειῶνῃ κάποια μουσικὴ ἰδέα στὴν ἀκρὴ τοῦ νυκτερινοῦ του κουκάμισου καὶ στὰ κλισοσκεπάσματα ἀκόμα.

Ἄλλες φορές προπάντων ὅταν ὁ Στράους ἔπαιζε μπιλιάρδο, τὸν εἶδανε νὰ γράφῃ μὲ τὸ μολύβι πάνω στὸ μανικέτι του καὶ στὸ μαντήλι του. Μεταχειριζότανε σπανιότερα τετράδιο μουσικῆς. Οἱ σκοποὶ τοῦ ἐρχότανε μὲ τέτοια εὐκολία ὥστε ἡ χρῆσι τοῦ χαρτιοῦ μουσικῆς τοῦ εἶτανε σὰ νὰ ἔλεγε ἀνωφελὲς κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴ περιόδο.

Ὅταν συνθέτῃ κάποια ὀπερέττα, τοῦ συνέβαινε νὰ δουλεύῃ τὴ παρτιτούρα, ἐνῶ ὁ λιμπρετίστας τίποτε δὲν εἶχε γράφῃ παρα τίςπρῶτες σκηνές.

Ἄμα ἔπερνε τὴ φόρα του δὲν σταματοῦσε καὶ προχωροῦσε καὶ αὐτὸ προκαλοῦσε σοβαρὲς δυσχερεῖες μὲ τὰ λιμπρετία, κυνγάδες σχετικὰ μὲ τίς ἀποτυχίες τίς ὁποῖες ἀπέδιδε στὴν ἀδυναμία τοῦ λιμπρέτου.

Ὁ Στράους δὲ διασκέδαζε, παρὰ πλῆτοντας μπιλιάρδο καὶ χαρτιά. Ὁ Μπογεντόρφερ, κατασκευαστὴς πιάνων, ὁ γλύπτης Γίλγκενς εἶτανε οἱ συνεισισμένοι σύντροφοὶ του στὰ χαρτιά.

Ἐκείνο ὅμως ποῦ ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπ' ὅλα, εἶπε τελειώνοντας τὴ συνέντευξη ἡ κυρία Στράους, εἶτανε νὰ κουβεντιάξῃ μαζί μου. Ἄφινε γιὰ τὴν εὐχαρίστηση αὐτὴ ὅλες τίς παρτίδες τοῦ κόσμου.

Η διάρκεια τοῦ δραματικοῦ διαγωνισμοῦ μας διὰ τὸ μονόπρακτον παρατείνεται μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1926.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΙΩΝΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΖΑΠΠΕΙΟΝ

Ὁ κ. Δανιὴλ σχηματίσας τὴν πεποιθὴν ὅτι ἡ Τέχνη δὲν νοεῖται ἂν δὲν παρακολουθεῖ τὸ ὄφος τῆς ἐποχῆς, ἐγκατέλειπε τὴς δημιουργίας τοῦ κλασσικοῦ εἶδους, στὲς ὁποῖες εἶχεν ἐμφανίσει ἀριότητα, καὶ ἐρρίχθη πρὸς τὸν ἐξπρσιονισμό. Μά καθὼς δὲν εἶχε ἀκόμη τελειωτικὰ σπᾶσει τὰ δεσμὰ τῆς πρώτης τοῦ περιόδου, δίνει τὴν ἐγγύπωσι ὄχι τῆς ἀνεπὶς ἐξπρσσιονιστικῆς δεξιότητος, ἀλλὰ τῆς βυσύνης. Τὸ αἰσθημα ἢ ἡ ἰδέα θαρροῖς καὶ ἔχει μίαν ἐξαλλήβια νὰ ἐκπηδήσῃ ὅπως-ὅπως ἀπὸ τὸν πίνακα. Κ' ἔτσι, ἀντὶ νὰ παρουσιαζέται γυμνὴ καὶ κυριαρχοῦσα, παρουσιάζεται ἀτημέλητη, ἀσυγγύριστι, λευρή.

Ὁ κ. Δανιὴλ ἔχει αἰσθημα ἐξαιρετικῆς ἰσχύος. Ἄν κατορθώσῃ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν μέσων του, ὥστε ἢ ὀν αμὶς αὐτὴ νὰ λάμψῃ μὲ ὅλον της τὸ φῶς, τότε θὰ ικανοποιήσῃ σ' ἓναν ὑψηλὸ βαθμὸ τὴν τέχνη. Εἴμαστε τελειῶς βέβαιοι πῶς αὐτὸ δὲ θ' ἀρρήσῃ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΛΟΡΔΟΣ

[Εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη]

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐβδομάδας τοῦ παιδιοῦ καίχθηκε ἀπὸ τὸ τμήμα τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Θεάτρον, ποῦ διευθύνει ὁ κ. Αἰμ. Βεάκης ὁ «Μικρὸς Λόρδος»

Κατὰ τὴν ἐπίδειξιν αὐτὴν ἔγινε ἐναργέστατα φανερόν τὸ πόσα θαύματα μπορεῖ νὰ παρουσιάσῃ ἡ εὐσυνείδητη ἐργασία καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις σὲ μιὰ δουλειά. Ὁ κ. Βεάκης μᾶς εἶδειε ποῖός εἶναι ὁ ἀσφαλὴς ἀλλὰ καὶ μοναδικὸς δρόμος ποῦ πρέπει νὰ πάρομε γιὰ ν' ἀποκτήσομε θέατρο τὸ ζήτημα λύεται μὲ δυὸ λόγια: Θέατρο θὰ δημιουργηθῇ ὅταν θὰ ἔχομε μερικὸς ἀκόμη κατηχητὰς σάν τὸν κ. Αἰμ. Βεάκη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΑΝΘΗΝ

Ἐπέρασεν ἀπ' ἔδω ὁ θάλασος ἡ Ἀσπασίας Σάνθη, πλὴν δὲν κατορθώσε νὰ δώσῃ παρὰ μίαν παράστασιν ἐνάπιον δέκα θεατῶν. Ἡ Σάνθη μὲ τοὺς 30 γιχάδες κατοίκων της δὲν αἰσθάνεται κανένα ενδιαφέρον διὰ ἀνώτερες ἐκδηλώσεις καὶ ἡ πνευματικὴ της ἀνάγκη εἶναι τόσον λιτὴ ὥστε δὲν κατορθώνει οὔτε μιὰ ἐφημερίδα νὰ συντηρῇ. Ὅσον ἀπὸ οὐξοπωλεία καὶ λατέρνες εἶναι ἀρκετὰ εὐπαρουσίαστη. Τ. Νικ.

ΜΙΚΡΑ - ΔΙΑΦΟΡΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Η σκηνή εις αρχοντικό σπίτι.

Μία μεσοκόπη κυρία ερωτά με γλυκό ύφος την υποψήφιον μαγειρίσσα. Έκείνη ένα παχουλό δουλικό που μόλις κατέπλευσε απ' την επαρχία, με τρόπους αδέξιους και με άναιδεια επαρχιώτικη.

Τώρα ήρθε ή σειρά του δουλικού να υποβάλη τις ερωτήσεις του:

— Έχετε παιδιά;
— Ένα μονάχα. Και κείνο το πηγαίνει στο σχολείο.
— Έρχεται πολύς κόσμος στο σπίτι;
— Πότε, πότε, δεχόμαστε μερικούς γνωστούς.

— Έχετε σκυλιά;
— Όχι, όχι... τ'α συχαίνομαι.
— Τ'α βράδια βγαίνετε με τον κύριο;
— Καμιά φορά....

— Να σ'ας πω κυρία, μία μέρα τή βδομάδα άδεια δέν μου φτάνει γιατί κάθε τετάρτη πηγαίνα με τή ξαδέρφη μου στο χοροδιδασκαλείο, όπου μαθαίνω χορό, έπειτα θέλω να με βλέπει ή θεία μου.

— Άς είναι λέγει ξεροκαταπίνοντας ή κυρία, δυό φορές τή βδομάδα άδεια.

— Θα μου κάνετε, βέβαια και κανένα φουστάνι και θα μου δώσετε οτι πολλά σ'ας βρίσκονται.

— Καλά, καλά, λέγει με άδυμονία ή κυρία.
— Για τή πληρωμή δέ θέλω και πολλά 500 δραχμές μονάχα.

— Μα σ'αν πολλά δέν είναι;
— Και τι νομίζετε κυρία, πώς έχω ανάγκη να κάνω τή δουλειά; εγώ είμαι κορίτσι από οικογένεια και ήρθα στην Αθήνα μόνη και μόνη για να μάθω καλούς τρόπους, τ'ο χορό και τή μόδα...

Η κυρία χαμογελάει και λέγει με συγκαταβατικών ύφος.

Καλά Μαρία, τα παραδέχομαι όλα. Σε περμένο άπόψε.

Η δοῦλα κοντοστέκεται και έπειτα άπότομα και άποφασιστικά.

— Έχασα να σ'ας π'ακυρία, πώς έχω ένα ξάδελφο ναύτη, που θάρχει να μένη σπίτι κάθε Σάββατο βράδου. (ταμπλώ). **Ο Παράξενος**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Β. Φοέρη, Γιάννης Σαβαΐθ και άλλα διηγήματα. Ο Γιάννης Σαβαΐθ εγγάτης σε λατομείο, ηλικιωμένος, άσχημος και άγροίκος, έρωτεύεται την τηλεφωνήτρια των λατομείων και καθίσταται αντικείμενον των πειραγμάτων όλων, ώστε στο τέλος να τρελλαθῆ

και να σκοτωθῆ από τους βράχους που ρίχνει τ'ο φουρνέλλο. Η διήγησις έχει χαρίσματα αλλά τ'α πρόσωπα δέν ενδιαφέρουν, άν ή ψυχολογία των ήταν άδρότερη, βαθύτερη και οί χαρακτήρες των πιο ζωηροί θα μ'ας έκαννε καλλιτέραν έντύπωσι.

ΦΙΛΙΠΠΙΣΜΟΣ

Με την λέξιν αυτήν έννοείται τ'ο αισθημα τῆς Ιπποφιλίας που έξ αιτίας των καθιερωθεισών ιπποδρομιών ήρχισε να ζωηρείει εις την Αθηναϊκήν γῆν. (Ηδη και οί ενδιαφερόμενοι οδοί άνομάστησαν Φίλιπποι!) Ο φιλιππισμός λοιπόν έχει και τήν καλλιτεχνικήν του άποψιν διά τούτο άπασχολεί και ήμ'ας. Τ'ο Ιπποδρομιον ως θέαμα και όχι ως κερδοσκοπιμός ή συγκέντρωσις και επίδειξις παριστών ή λοντρεζικων μοντέλλων περιέχει πολλήν από τήν ουσίαν που κάθε θεατής επιθυμεί. Η συγκίνησις που είναι ο στοιχειώδης πυρήν κάθε καλλιτεχνικής εκδηλώσεως και μάλιστα τῆς θεατρικής προσφέρεται εις τ'ο Ιπποδρομιον έντονος, δραστηκή. Αναμονή, ενδιαφέρον, άπόλυτος προσήλωσις, αγωνία, τέλος έντονη χαρά ή άπογοητεύσις. Τι άλλο θέλετε; Έπειτα πόση όμορφία και όμορφιά φυσική, γεμάτη από τον θυσανρον τῆς άστραπτούσης αλήθειας και πραγματικότητος. Ο καλλισμός, ή προσπάθεια που έγγίζει τ'ο έπικτό της όρον! Υστερα ή ευγένεια τῆς άμίλλης αυτής. Η ευγένεια των τόσο συμπαθητικών αυτών έσων. Έπειτα ή ευγένεια του εκλεκτού κόσμου που διακρίνεται στην άτιμόσφιαιρα ως κίνησις και γραμμή, ως χρώμα, ως έκφρασις, ως μουσική λεκτι και χαρίεσσα.

Αλλά ή Ιπποδρομία στη πόλι του Παρθενώνος θα φέρουν ένα άποτέλεσμα τόσο μέγα και σπουδαϊον που μόνον γι' αυτό θα έρχοίετο κάθε τρέπος για να ενισχυθῆ όσο μπορεί ή Ιπποφιλία. Τ'ο άποτέλεσμα τούτο δέν εινε τόσο η βελτίωσις των Ιππων τῆς χώρας, ούτε ή αγάπη προς τον άθλητισμό και τ'ο σπόρ και έπομένως ή έξυγιανσις και ή ρόμη τῆς φυλής, αλλά ή άποκατάστασις του ελληνικού κόσμου εις τ'ο φυσικόν πλαίσιον των θεαματικών του άπαιτήσεων. Από εκεί αρχίζει ή ύπαίθριος θεαματική συνήθεια που θα καταλήξῆ άσφαλώς στην άναστήλωσι του Διονυσιακού θεάτρου που περιμένει με τήν έρειπωμένη του εγκάρτερησι να ξαναϊδῆ νέες ήμέρες αγγλης, μεγαλειου και δόξας.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΚ ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ

Κατά την έν τῆ πόλι μας όλιγοήμερον διαμονήν του δ κ. Μουστακάς μ'ας έχάρισε δυό άπολαυστικά έσπερα, μη άμοιφθέντων δυστυχώς ούτε κατ' ελάχιστον των κόπων αυτού. Μ'ας έδίδαξε μετά τῆς κυρίας του και του κ. Σιμπούλου τον «Καταραμένον» και τήν «Εδύχην τῆς πεθαμένης» έργα φρικιαστικά τῆς νέας σχολῆς των Γερ'αν Γκιρνόλ. Εις τούς όλίγους τῆς τέχνης φίλους, οίτινες παρέστησαν εις άμφοτέρας τ'ας παραστάσεις δ κ. Μουστακάς και Σιμπούλος άφησαν άριστος έντυπώσεις.

— Έτοιμάζεται υπό του κ. Σ. Κωνσταντο-

ΡΑΜΠΙΡΤΡΑΝΘ ΤΑΓΓΟΡ

ΜΑΣΣΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Συνέχεια εκ τοῦ προηγουμένου

— Η ψαρόσουπα που έφαγα σήμερα τ'ο πρωί ειχε μι'α ξεχωριστή νοστιμάδα, νομίζα π'ως εῖν' την έτοιμάσεσ.

— Άχ, εῖν' καλέ μου, όχι. Νομίζες λοιπόν π'ως ή Μάνι μ'άρηνε να σου φτιάξω κάτι; Φροντίζει και για όλα σου τ'α άσπρόρουχα, ξερεί πόσο ελσαι ιδιότροπος. Να μπορούσεσ μόνο να ιδῆς τ'ο δωμάτιό σου π'ως λάμπει όλο, κατακάθαρο! Άν τήν άφίνα συχνά να έχωταν και εδ'ω, θα ήθελε όλο να τ'ο καθαρίζει. Αυτό άκριβώς τῆς άρέσει.

— Είναι ή υγεία τῆς Μάνι.

— Ο γιατρός νομίζει π'ως δέν πρέπει να τήν αφήνωμε συχνά στο δωμάτιο του άρρώστου. Είνε λιγόκαρδη.

— Μά, Μάτσι, π'ως μπορείς να τήν εμποδίζης ναρχεται μέσα;

— Γιατι με υπακούει τυφλά! Άλλά πρέπει κάθε τόσο να τῆς λέω π'ως π'ας.

Τ'α άστέρια τρεμόλαμπαν στον ουρανό σαν στάλες δάκρυα. Ο Τζοτιν έκλινε τ'ο κεφάλι του με εδνωμοσύνη για τή ζωή του που ετοιμαζόταν τώρα να φύγει και καθώς ο θάνατος μέσα στο σκοτάδι του άπλωνε τ'ο δεξι του χέρι, αυτός τόπιανε με έμπιστοσύνη.

Σε λίγο άναστéναξε ο Τζοτιν και ειπε με μι'α λίγο άνυπόμονη κίνησι.

— Μάτσι, άν ή Μάνι εινε άκόμη ζύπνια... δέ μπορώ — άν μόνο μι'α ...;

— Ναί, βέβαια, θα τή φωνάξω!

— Δέ θα τή κρατήσω πολύ πέντε μόνον λεπτά. Έχω κάτι ξεχωριστό να τῆς π'ω.

Η Μάτσι πήγε έξω άναστενάζοντας, για να φωνάξῆ τή Μάνι. Εν τ'ω μεταξ' άρχισε ο σφυγμός του Τζοτιν να χτυπά γρήγορα. Η-ξαιρε καλά, π'ως δέ μπορούσε ναχη με τή Μί-νι μι'α βαθεία κουβέντα. Τ'α δυό όργανα ήσαν διαφορετικά κορυδισμένα και δέν ήταν εύλογο να παίξουν σύμφωνα. Πάντα ο Τζοτιν άισθανόταν κάτι σαν ζήλια όταν άκουγε τή Μάνι να άστειάεται και να γελάει με τῆς φιλενάδες τῆς. Ο Τζοτιν θυμωμε με τ'ον εῖν'ό του

πούλον καλλιτεχνική έσπερις με πρόγραμμα ποικίλλον. Επίσης ή Ένωσις των Νέων διοργανώνει προσεχώς εκλεκτήν καλλιτεχνικήν παράστασιν, ύπερ των νυκτερινών αυτής σχολών. Εκτός τούτων και οί Πρόσκοποι έτοιμάζουν πυρρετωδώς δια τ'α Χριστογέννα θεατρικήν έσπεριδα κατά τήν όποιαν θα διδαχθ'ουν, «Τ'α μάτια τῆς αγάπης» του κ. Αργυροπούλου, «Τ'ο Δόξα έν ύψίστοις» του Αεοντι, «Στ'α στραβά» κομωδία του κ. Ν. Αϊσκαρη, και τ'ο «Αίεν άριστεύειν», του ύποφαινομένου, σκηνή από τήν ζωήν των προσκόπων.

Επί πασών τούτων των έσπεριδων θα γράψωμεν προσεχώς.

Z. ΧΑΛΚΙΑΔΗΣ

γιατι κι' αυτός δέ μπορούσε, να κουβεντιάζει εῖναι για μικροπράγματα έπ'ως αυτή. Όχι γιατι δέν ήξερε. Μ' έναν άρσενικό φίλο συχνά μπορούσε να κουβεντιάζει για διάφορα καθημερινά πράγματα. Μά ή κουβέντα που πάει στους άνδρες δέν πάει στις γυναίκες. Μπορεί κανείς να άπαγγέλι ένα φιλοσοφικό μονόλογο και να μην προσέχη καθόλου τούς άπρόσεχτους άκροατές του. Μά για μι'α έλαφρή κουβέντα πρέπει να συντελέσουν τούλάχιστον δυό. Πόσο συχνά ο Τζοτιν όταν καθόνταν τ'ο βράδυ στη βεράντα με τή Μάνι, προσπαθούσε να κρατήσῆ μι'α κουβέντα και να τήν τελειώσῆ με πάντα του ξεφυγε τ'ο νῆμα. Και ήταν σαν να ντρέπονταν τ'ο βράδυ για τή σιωπή του.

Ο Τζοτιν ήταν βέβαιος π'ως ή Μάνι ήθελε να φύγη. Υστερα ο ίδιος σοβαρά έκιδυμοίσε να ήρχονταν ένας τρίτος, γιατι μι'α κουβέντα που εινε δύσκολη στους δυό, στους τρεις πάει εύκολα.

Τώρα άρχισε να σκέπτεται, τί θαλεγε άν ήρχονταν ή Μάνι. Μά μι'α τεχνητή ίσια κουβέντα δέ θα τον ήσύχαζε. Ο Τζοτιν φοβόταν ότι τ'α πέντε αυτ'α λεπτά θα πηγαιναν χαμένα αυτό τ'ο βράδυ, και όμως του μέναν τόσο λίγες στιγμές για μι'α κουβέντα τῆς καρδιάς.

III

— Τί τρέχει λοιπόν, παιδί, βέβαια δέ θέλεις να φύγῆς;

— Π'ως, θέλω να πάω στο Σιταραμπούρ.

— Τ'ο σκέπτεσαι λοιπόν; ποιός θα σε συνοδέψῆ;

— Ο Άνάτ;

— Όχι σ'μερα παιδί μου, μι'α άλλη φορά!

— Μά, τώρα παρηγγείλα να μου κρατήσουν καμπίνα.

— Τί περ'άει, δέν εινε σπουδαίο φεύγα αύριο, αύριο τ'ο πρωί.

— Μάτσι δέν πιστεύω στις άποφράδες ήμέρες. Τί θα βλάψῆ άν θα φύγω σήμερα.

— Ο Τζοτιν ήθελε να μιλήσῆ μαζί σου.

— Όραία, έχω άκόμη λίγο καιρό. Και γ'ω θέλω να τ'ον δ'ω μι'α ματιά.

— Άλλά δέ θα τ'ου πῆ; εῖναι θέλεις να φύγῆς.

— Καλά, δέν θα τ'ου τ'ο π'ω' αλλά δέν μπορώ να μείνω πολύ κοντά του. Αύριο εινε ή άναπρασιάν, γιορτή τῆς μικρῆς μου άδελφῆς, και πρέπει σήμερα να φύγω.

— Ω, παιδί μου, σε παρακαλώ, άκουσε με λοιπόν μι'α φορά. Προσπάθησε να σωπάσῆς και στάσου κοντά του' μην τον αφήσῆς να παρατηρηθῆ π'ως εῖσαι βιαστική.

— Τί μπορώ να κάνω' τ'ο τραίνο δέ με περιμένει ο Άνάτ θάρθῆ σε δέκα λεπτά' ως τότε μπορώ να μείνω κοντά του.

— Όχι εῖναι δέ γίνεται' σε τέτια ψυχική κατάστασι δέ σ' άφίνω να π'ας κοντά του...

Ω δυστυχισμένο πλάσμα ο άνδρας που τόσο βασανίζεις, σε λίγο αφήνει αυτόν τον κόσμο' αλλά σε προσειδοποιώ σ' όλη σου τή ζωή δέ θα ξεχάσῆς αυτήν τήν ήμέρα. Ότι ένας θεός υπάρχει, αυτό θα τ'ο μάθῆς μι'α ήμέρα.

— Μάτσι δέν πρέπει εῖναι να με φοβερίζεις.

«Ὁ φτωχό μου μικρό, λαγαπημένο μου. Γιατί ζής ακόμη. Αὐτή ἡ ἀμαρτία δὲν ἔχει τελειωμό, καὶ δὲν μπορῶ τίποτα νὰ κάμω γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσω.

Ἡ Μάτσι δίστασε ἀκόμη λίγο, ὕστερα πῆγε στὸ δωμάτιο τοῦ ἀρρωστοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ὁ Τζοτίν ἐν τῷ μεταξὺ θὰ εἶχε κοιμηθῆ. Μὰ ὁ Τζοτίν κουνήθηκε στὸ κρεβάτι, μόλις αὐτὴ μπήκε· ἡ Μάτσι φώναξε.

— Δές τί ἐκάνε!

— Τί συνέβη; Δὲν ἔρχεται ἡ Μάνι; γιατί ἀργησες ἔξω τόσο, Μάτσι;

— Τὴν εὐρήκα νὰ κλαίη πικρά, γιατί ἀφῆσε καὶ τῆς κἀκε τὸ γάλα γιὰ τὴ σούπα σου προσπάθησα νὰ τὴν παρηγορήσω καὶ τῆς εἶπα πὼς εἶνε ἀκόμη γάλα. Μὰ γιατί ἐτοιμάζοντας

τὴ σούπα τὴ δική σου φάνηκε ἀπόρροχη, ἡ ἰδέα αὐτὴ τὴν ἀπέλειξε. Μὲ μεγάλο κόπο κατόρθωσα νὰ τὴν ἠσυχάσω λίγο καὶ νὰ τὴν πάω στὸ κρεβάτι· γιατί δὲν τὴν ἔφερα ἀφῆσά τὴν νὰ ξεχάσῃ τὴ λύπη της.

Ἄν καὶ ὁ Τζοτίν λυπήθηκε ποῦ δὲν ἦρθε ἡ Μάνι, ὅμως ἀισθάνονταν ἐλαφρωμένος. Εἶχε τόσο φοβηθῆ λίγο λίγο, ὅτι ἡ πραγματικὴ Μάνι, μποροῦσε νὰ σκοτεινιάσῃ τὴν εἰκόνα της ποῦ εἶχε τώρα στὴν καρδιά του· ὅπως καὶ ἄλλοτε· καὶ ἡ σκέψη πὼς ἡ Μάνι ἦταν λυπημένη, γιατί τὸ γάλα του κἀκε, γάμιζε τὴν καρδιά του μὲ μεγάλη χαρὰ.

— Μάτσι!

— Ναί, καλό μου;

— Εἶμαι, ἐντελῶς βέβαιος, πὼς τελειώνω· μὰ δὲν εἶμαι γιὰ τὸ λυπημένος. Μὴ λυπᾶσαι γιὰ μένα!

— Ὅχι, καλό μου, δὲ θὰ λυπηθῶ. Δὲν πιστεύω πὼς μόνο ἡ ζωὴ εἶνε καλὴ, καὶ ὁ θάνατος ὄχι.

Μάτσι, μπορεῖς νὰ μὲ πιστέψῃς, ὁ θάνατος εἶνε γλυκός.

Ὁ Τζοτίν κείτονταν σιωπηλός, καὶ κῦτταζε

ΔΑΝΙΗΛΑ

ΕΝΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ἔξω στὸν νυχτωμένο οὐρανό, καὶ τοῦ φαίνονταν πὼς ἡ Μάνι ἡ ἴδια ἔρχονταν σ' αὐτὸν μὲ τὴ μορφή τοῦ θανάτου· ἦταν ἰντυμένη στὴν αἰώνια νεότητα, καὶ τὰ ἀστέρια ἦσαν λουλουδία, πῦρ ἡ μεγάλη μητέρα τοῦ κόσμου εὐλογῶντας τοὺς, ἔσερνε στὸ σκοτεινὸ του μονόπατι. Τοῦ φαίνονταν ὅταν νὰ τὴν ἔβλεπε τώρα πάλι γιὰ πρώτη φορά κάτω ἀπὸ τὸ πέπλο τοῦ γάμου· ἡ ἀτέλειωτη νύχτα ἦταν γεμάτη ἀπὸ τὸ ἀγαπητὸ βέμμα τῶν σκοτεινῶν ματιῶν τῆς Μάνι, ἡ Μάνι ἡ νύφη αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ, τὸ μικρὸ κορίτσι, ἔμιαζε μὲ τὴν εἰκόνα κάποιας θεότητος ποῦ εἶχε τὸ θρόνο της στὸ βωμὸ τῶν ἀστρον, ποῦ ζωὴ καὶ θάνατος ἐννοοῦνται σὲ ἓνα κύμα, ὁ Τζοτίν ἔνωσε τὰ χέρια καὶ ψιθύρισε σιγὰ: «ἐπὶ τέλους σήκωσε τὸ πέπλο της, ὅη γὰρ στὸ βαθύ σκοτάδι σκίσισκε. Ἄχ! ἀγαπημένη! Πόσο συχνὰ μοῦ μαρτύρησες τὴν καρδιά, μὰ τώρα δὲ θὰ μὲ ἀφήσεις πιά!

— Ἔχω πόνους Μάτσι, μὰ δὲν πρέπει νὰ νομίζεις πὼς ὑποφέρω. Εἶναι ὅταν νὰ λύνουν σιγά-σιγά οἱ πόνοι τὴ ζωὴ μου. Ὡς τώρα ἀκολουθοῦσαν ὅταν φορτωμένο καρᾶβι στὸν Σλεπτάου, τώρα ὅμως τὸ σχοινὶ κόπηκε καὶ

φεύγουν μακριὰ μὲ κάθε τι ποῦ μὲ στενοχωροεῖ. Τοὺς βλέπω ἀκόμη μὰ δὲν ἀνήκουν πιά σέ μένα. Ἀλλὰ Μάτσι, τίς δυὸ τελευταῖες ἡμέρες δὲν εἶδα καθόλου τὴ Μάνι!

— Τζοτίν, θὰ σοῦ δώσω ἓνα ἄλλο προσκέφαλο.

— Μοῦ φαίνεται, Μάτσι, ὅταν νὰ μέχει καὶ ἡ Μάνι ἀφήσει καὶ περνᾶ μακριὰ μου ὅταν τὸ φορτωμένο μὲ τοὺς πόνους καρᾶβι.

— Ἔλα, πῆ μιὰ καταφιὰ ἀπὸ τὸ στημένο ρόγδι καλό μου, ὁ καιμὸς σου θάναί ἐντελῶς στεγνός.

— Ἐγραψα χθὲς τὴ διαθήκη μου, σοῦ τὴν εἶδειξα; δὲν μπορῶ πιά νὰ θυμηθῶ.

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μοῦ τὴ δείξεις Τζοτίν.

— Ὅταν πέθανε ἡ μητέρα, δὲν εἶχα τίποτα, ἐσὺ μὲ ἔθρεψες καὶ μὲ μεγάλωσες. Ἔτσι νόμιζα.

— Κουταμάρες, παιδί. Εἶχα μόνον αὐτὸ τὸ σπιτί καὶ λίγα χρήματα. Τάλλα ἐσὺ τὰ ἀπέχτησες.

— Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ σπιτί;

— Αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτα. Ἐφρίαζες τόσα ἐδῶ μέσα ποῦ τώρα εἶνε δύσκολο νὰ πῶ ποῦ εἶνε τὸ σπιτί μου.

— Εἶμαι βέβαιος, πὼς ἡ ἀγάπη τῆς Μάνι γιὰ σένα πραγματικά...

— Ναί, ναί, τὸ ξέρω Τζοτίν, τώρα προσπάθησε νὰ κοιμηθεῖς.

Ἄν ἀφῆσα ὅλη μου τὴν περιουσία στὴ Μάνι, ἔτσι εἶνε πραγματικὸ γιὰ σένα Μάτσι. Πάντα θὰ σὲ ὑπακούει.

— Γιατί σκοτίζεσαι τόσο γιὰ τὴν καὶ μου;

— Ὅλα ὅσα ἔχω, τὰ χρεώστω σὲ σένα. Ἄν δεῖς τὴ διαθήκη μου, νομίζω οὔτε μιὰ στιγμή, ὅτι...

— Μὰ τί ἔχεις Τζοτίν; Νομίζεις, λοιπὸν ποῦ μπορῶ καὶ μιὰ στιγμή νὰ θυμώσω μαζί σου γιατί ἀφήνεις στὴ Μάνι ὅτι σοῦ ἀνῆκει; δὲν εἶμαι τόσο μικρὴ.

— Μὰ καὶ σὺ —

— Ἄκουσε Τζοτίν, τώρα θὰ θυμώσω. Θέλεις μὲ χρήματα νὰ μὲ παρηγορήσῃς;

— Ἄχ, Μάτσι πόσο ἤθελα νὰ σοῦ δώσω κάτι ποῦ νὰ εἶναι καλλίτερο ἀπὸ τὰ χρήματα!

— Τόχεις κἀμει κι' ὅλας Τζοτίν, περισσότερο ἀπὸ ἀρκετὰ δὲ μοῦ γέμισες τὴ μοναξιά τῆς ζωῆς μου. Αὐτὸ ἦταν μιὰ τόσο μεγάλη εὐτυχία ποῦ βέβαια σὲ πολλὲς ζωὲς πρωτίτερα θὰ εἶχα ὑπηρετήσῃ γιὰ τὸ! Μοῦδωσες τόσα πολλά, ποῦ τώρα ποῦ ἡ ζωὴ αὐτὴ δὲν ἔχει τίποτα πιά νὰ μοῦ δώσῃ, δὲ θὰ λυπηθῶ. Ναί, ναί, χάρισετά ὅλα στὴ Μάνι: τὸ σπιτί σου τὸ χρέμα σου, τὴν ἀμαξά σου, καὶ τὸ χτήμα σου, τέτοια βάρη μοῦ εἶναι πολὺ τώρα.

— Ἔρω βέβαια, πὼς ἔχασες τὴν ὄρεξι γιὰ τούτῃ τὴ ζωὴ, μὰ ἡ Μάνι εἶναι νέα ὥστε...

— Ὡς ὄχι, αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ πῆς Ἄν τῆς ἀφήνεις τὴν περιουσία σου εἶναι δική, μὰ ὅτι ἡ χαρὴ τῆς ζωῆς...

— Μὰ γιατί δὲν θάπρεπε νὰ τὴν ἀπολάβῃ Μάτσι; Ὅχι, ὄχι αὐτὸ δὲ θὰ μπορέσῃ στὴ με-

γάλη τῆς λύπη. Θὰ τῆς εἶναι ὅσον χῶμα καὶ στάχτη.

Ὁ Τζοτίν σώπασε. Δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνῃ, ἂν αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια ἢ ὄχι καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ παραπονεῖται, ἂν ἡ Μάνι θάμμενε στὸν κόσμο χωρὶς αὐτόν.

Ἀναστέναξε, καὶ εἶπε. Αὐτὸ ποῦ πραγματικὰ ἀξίζει νὰ δῆλῃ κανεῖς, δὲν μποροῦμε σὲ κανέναν νὰ τὰφήσουμε.

— Δὲν εἶναι λίγο ὅτι δίνεις καλὴ μου, παρακαλῶ μόνον νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὴ τὴν ἀξίαν τοῦ θάφου σου.

— Ἀδὲς μου ἀκόμη λίγο ρόγδι Μάτσι, διψῶ!

Ἦρθε ἡ Μάνι χθὲς; νὰ μὲ ἰδῇ;

— Ναί ἦρθε μὰ κοιμόσουνα. Κἀθήσε κολλῆ ὅρα στὸ κεφάλι τοῦ κρεβατιοῦ σου καὶ σὲ ἀέριζε, ὕστερα ἔφυγε γιὰ νὰ φροντίσῃ τὰ ἀσπρόρουχά σου.

— Ἄ τί ὄρατᾶ! νομίζω, πὼς τὴν ἴδια ὅρα ὄνειρεύτηκα πὼς ἡ Μάνι προσπαθοῦσε νὰ ρθῆ ἐδῶ σὲ μένα, ἡ πόρτα ἦταν μεσοανοιγτὴ, καὶ αὐτὴ τὴν ἔσπρωχνε μὰ δὲν ἄνοιγε. Ἀλλὰ Μάτσι, θάπρεπε νὰ τὴν ἀφήσῃς νὰ μάθῃ πὼς πεθαίνω ἀλλῶς ὁ θάνατός μου θὰ τῆς δώσῃ φοβερὸ κτύπημα.

— Ἔλα, καλό μου, θὰ σοῦ σκεπάσω τὰ πόδια μὲ τὸ σάλι—εἶνε παγωμένα.

— Ὅχι Μάτσι δὲ θέλω τίποτα τέτοιο στὰ πόδια μου.

— Ἔσερνε Τζοτίν ποῦ ἡ Μάνι σοῦπλιξε αὐτὸ τὸ σάλι; ἐργάστηκε τόσο πρόθυμα γι' αὐτὸ τίς ὥρες ποῦ ἔπρεπε νὰ κοιμᾶται, ἀκριβῶς χθὲς τὸ τέλειωσε.

Ὁ Τζοτίν πῆρε τὸ σάλι καὶ τὸ χάιδευσεν τρυφερὰ ἀισθάνονταν τὴν τρυφερὴ μαλακότητα τοῦ μαλλινοῦ ὅταν νὰ κρατοῦσε τὰ χέρια τῆς Μάνι στὰ δικά του.

Νύχτᾳ σὲ νύχτᾳ εἶχε πλέξει σ' αὐτὸ τίς ἀγαπημένες τῆς σκέψεις, δὲν ἦταν πλεγμένο μὲ μαλλί, παρὰ μὲ τίς κινήσεις της· δταν ἡ Μάτσι ὕστερα τοῦβλεπε στὰ πόδια τὸ σάλι, τοῦ φάνηκε ὅταν νὰ τοῦ χάιδευσεν τὰ κουρασμένα μέλη του ἡ Μάνι. Ἀλλὰ Μάτσι... ἡ Μάνι δὲν ἤξερε νὰ πλέκῃ—δὲν τῆς ἄρσε.

— Κάτι τέτοιο τὸ μαθαίνει κανεῖς γρήγορα φυσικὰ ἔπρεπε νὰ τῆς δείξω. Μάλιστα ἔχει καὶ κάμποσα λάθη.

— Ἔλα τώρα ἄφισε τὰ λάθη δὲ θὰ τὸ στείλωμὲ στὴν ἐκθεσὴ τῶν Παρισίων, μ' ὅλα του τὰ λάθη θὰ μοῦ ζεστάνῃ τὰ πόδια.

Ὁ Τζοτίν ἄρχισε νὰ φαντάζεται τὴ Μάνι πὼς ἐργαζόταν πὼς ἔκανε λάθη, πὼς δὲν μποροῦσε εὐκόλα νὰ τὸ πλέξῃ κι' ὅμως βράδν σὲ βράδν ὑπομονητικὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐργάζεται, πόσο συγκινητικὸ ἀλήθεια ἦταν καὶ πάλι χαιδεύαν τὰ χέρια του τὸ σάλι.

— Μάτσι εἶνε ὁ γιατρός κάτω;

— Ναί ἀπόψε θὰ μείνῃ ἐδῶ.

— Μὰ πὲς του πὼς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ φτιάξῃ τίποτα νὰ πῶ γιὰ νὰ κοιμηθῶ. Αὐτὸ δὲ μοῦ κάνει πραγματικὴ ἠσυχία, καὶ ἀισθάνομαι χειρότερα ὅταν τὸ πῆρω. Ἄφησέ με νὰ μὴν κοιμηθῶ. Ἐσερνε Μάτσι ὅτι ὁ γά-

μος μας έγινε την πανσέληνο του Μάνη; αύριο είναι ή ημέρα και θα φανούν αυτής της νύκτας τ' αστέρια στον ούρανο, ή Μάνι ίσως δεν το σκέπτεται θέλω να της το θυμήσω, φώναξέ την λοιπόν για λίγα λεπτά νάρθη εδώ. Γιατί δεν απαντά; ο γιατρός βέβαια σου είπαι πώς είμαι τόσο αδύνατος, πού κάθε συγκίνηση —μά οβ βεβαιώνω, Μάτσι, πώς αν απόψε μιλήσω μαζί της λίγα λεπτά, δε θα πιά κανένα ύπνωτικό.

— Μάτσι, μην κλαίς έτσι αισθάνομαι πολύ καλά τον εαυτόν μου, ή καρδιά μου σήμερα είναι τόσο καλά όπως ποτέ στη ζωή μου. Γι' αυτό ήθελα να ιδώ τη Μάνι—δχι, δχι, Μάτσι δεν μπορώ να το υποφέρω όταν κλαίς έτσι. Ήσπυν όλες αυτές τις τελευταίες ημέρες; τόσο ήσυχά, τι έχεις λοιπόν απόψε;

— Άχ Τζοτίν, νόμιζα πώς είχαν στερέψει πιά ή πηγές των δακρύων μου, μα να πάντα καινούργια πάλι, δεν μπορώ να τα κρατήσω.

— Φώναξε την Μάνι, θέλω να της θυμήσω το βράδυ του γάμου μας, έτσι πού αύριο...

— Πηγαίνω κι' όλας καλό μου' ο Σ' μπουθόθ' είνε στην πόρτα, αν θέλεις τίποτα φώναξέ τον.

Η Μάτσι έπήγε στην κρεββατοκάμαρα της; Μάνι και έπεσε στο πάτωμα κάτω κλαίοντας. Ω έλα, έλα αυτή τη φορά, άκαρδο πλάσι, α. Άκουσε την τελευταία παράκλησι εκείνου πού σουδωσε το πόν. Πεθαίνει κι' όλας, μη του δίνεις έσύ το κτύπημα του θανάτου.

Όταν ο Τζοτίν άκουσε έξω πατήματα, ανασημάθηκε και φώναξε: «Μάνι!»

— Είμαι ο Σουμπού. Μα φώναξε ο κύριος;

— Πες της κυρίας σου νάρθη.

— Ποιός νάρθη;

— Η κυρία σου.

— Δε γύρισε ακόμη.

— Δε γύρησε; από πού;

— Από το Σιταραμπούρ.

— Πότε έφυγε για κεί;

— Είπε τρεις ημέρες; τώρα.

Μιά στιγμή ο Τζοτίν, έμεινε έκπληκτος κι' όλα γύριζαν γύρω του, έπεσαν από τα μαξιλάρια, πού τον στήλωναν, και πέταξε το μάλινο σάλι πού σκέπαζε τα πόδια του στο πάτωμα.

Όταν ή Μάτσι ύστερα από άρκετές στιγμές ξαναγύρισε, ο Τζοτίν δεν ξανάπε πιά το όνομα της Μάνι και ή Μάτσι νόμιζε ότι άλλως διόλου την ξέχασε.

Ξαφνικά φώναξε. Μάτσι σου είπα το όνειρο πού τελευταία είδα;

— Που όνειρο;

— Που ή Μάνι έλο έσπρωχνε την πόρτα και ή πόρτα δεν άνοιγε περισσότερο από ένα δάκτυλο. Στέκονταν έξω και δεν μπορούσε να μπή. Τώρα ξέρω πώς ή Μάνι ώ; το τέλος πρέπει να μείνη έξω από την πόρτα μου. Η Μάτσι δεν απάντησε. Είπε πώς ο ούρανός πού είχε φτιάξη με ψέμματα πάνω από τον Τζοτίν, είχε τώρα χρεμιοθή. Όταν ή δυστυχία έρχεται είναι καλλίτερα να μη την κούβη

κάνεις. Όπου χτυπά ο θεός έμεις δεν μπορούμε να του ελαφρύνουμε το κτύπημα.

— Μάτσι, ή αγάπη πού μουδωσε, θα διαρκέση σ' όλη τη ζωή μου στο μέλλον. Έγέμισα τη ζωή μου μ' αυτήν τόσο και την πέρω μαζί μου. Είμαι βέβαιος στη μελλοντική ζωή μας θα γεννηθής έσύ κόρη μου και έγω θα σε φυλάω και θα σε φροντίζω μ' όλη μου την αγάπη.

— Τι λες; τώρα Τζοτίν, νομίζεις πώς θα γεννηθώ πάλι κορίτσι; δεν μπορείς να παρακαλέσης; νάρθη σαν γυός στην άγκαλιά σου;

— Όχι, δχι σαν γυός. Θάρθης στο σπίτι μου με την θαυμαστή εδωρασιά σου πού σε στόλιζε όταν ήσουν νέκ. Από τώρα μπορώ να σου παραστήσω πώς θα σε ντύσω.

— Μη μιλάς τόσο Τζοτίν, προσπάθησε να κοιμηθής.

— Θα σε λέω Λακσμία

— Μα αυτό το όνομα δεν είναι της μόδας Τζοτίν.

— Ναι μα και συ θα είσαι ή παληά Μάτσι. Έλα πάλι στο σπίτι μου με την παληά σου τέχνη.

— Δεν μπορώ να εύχηθώ νάρθη στο σπίτι σου κορίτσι να μη σου φέρω την εύτυχία πού φέρνει ένα αγόρι.

— Μάτσι με νομίζεις αδύνατο, και θέλεις να μου άρνηθής; κάθε δικαιολογία.

— Παιδί μου, είμαι μιá γυναίκα και σαν γυναίκα έχω τις αδυναμίες μου. Ναι φρόντισα σ' όλη μου τη ζωή να σου σηκώσω κάθε δυσκολία μα δεν το κατόρθωσα.

Μάτσι δεν πρόφτασα σ' αυτή τη ζωή να χρησιμοποιήσω ότι έμαθα' θα μου χρειασθούν για καλό στην άλλη μου ζωή. Τότε θα δείξω τί μπορεί ένας άνδρας, διδάχθηκά πόσο άναξιο είναι να σκέπτεται κανείς μόνο τον εαυτόν του.

Τι λες τώρα καλό μου, τίποτα δεν κρατήσες για τον εαυτόν σου, όλα τάδωσες στους άλλους

— Ένα πρέπει να πώ. Δεν ήμουν εύτυχώς τυραννικός, μα φρόντισα πολύ το δικη μου να πετύχω. Γιατι δεν μπορούσα να ψεύδομαι έπρεπε πολύ να περιμένω. Ίσως ή αλήθεια στο τέλος μου σταθή καλή.

— Ποιός είναι κεί Μάτσι, ποιός είναι κεί;

— Που; δεν είναι κανείς, Τζοτίν.

— Μάτσι κύτταξε, λοιπόν εδώ κοντά νόμιζα...

— Όχι, καλό μου, δεν βλέπω κανένα.

— Μα νομίζω πώς είδα καθαρά.

— Όχι Τζοτίν δεν είναι τίποτα, ήσούχασε θάρθη ο γιατρός.

Όταν ήρθε ο γιατρός είπε:

— Άκούστε, δεν πρέπει τόσο να μένετε κοντά στον άρρωστο τον ταρασσετε, πηγαίνετε στο κρεββίτι, ο βρηθός μου θα μείνη κοντά του.

— Όχι Μάτσι δεν μπορώ να σ' άρήςω.

— Καλα, καλό μου, θα καθήσω ήσυχα στη γωνιά.

— Όχι, δχι, πρέπει κοντά μου εδώ να καθήσω, δεν μπορώ να άρήςω το χέρι σου, καθόλου, καθόλου ως το τέλος. Το χέρι σου με άδήγησε και από το χέρι σου ο θεός θα με πάρη πάλι.

— Καλα, είπε ο γιατρός, μπορείτε να μείνετε. Άλλά Τζοτίν Βαβού, δε θα μιλήσετε, είνε ώρα να πάρετε το γιατρικό σας.

— Όρα για γιατρικό; κουταμαραες. Η ώρα για τέτοια πέρασε. Τώρα να μου δώσης γιατρικό με κοροιδεύεις; Μα δε φοβάσαι καθόλου πού θα πεθάνω. Μάτσι ο θάνατος μου ετοιμάσες τώρα το πιότη του, τί θέλεις ο γιατρός να με στενοχώρει, διώξς τον. Μόνο έσένα τώρα χρειαζομαι. κανέναν άλλον, κανέναν. Κανένα ψέμμα πια!

Πρέπει εδώ να μιλήσω σας γιατρός αυτή ή συγκίνηση οας βλαπτει.

— Πηγαίνετε λοιπόν γιατρέ, μη με ταραστετε πιά—έφυγε Μάτσι... ώραία τώρα έλα και πάρε το κεφάλι μου στην άγκαλιά σου.

— Ναι καλό μου έλα προσπάθησε να κοιμηθής.

— Όχι Μάτσι μη λες πώς πρέπει να κοιμηθώ. αν τώρα κοιμηθώ δε θα ξυπνήσω πιά πάλι, πρέπει ακόμη λίγο να μείνω άγρυπνος. Δεν άκούς θόρυβο, κάποιος έρχεται.

— Τζοτίν άνοιξε καλό μου, λίγο τα ματια σου, ήρθε, κύτταξε δέστη!

— Πιός ήρθε; είναι όνειρο;

— Κανένα όνειρο καλό μου, ή Μάνι ήρθε με τον πατέρα της.

— Πιός είσαι;

— Μα δε βλέπεις; είνε ή Μαννι σου!

— Μαννι, άνοιξε ή πόρτα;

— Ναι αγάπη μου, είναι διάπλατη.

— Όχι Μάτσι δχι το σάλι, δχι αυτό το σάλι, είνε ένα ψέμμα.

— Δεν είνε σάλι, Τζοτίν, είναι ή Μάνι μας πού έπεσε στα πόδια σου, βαλε το χέρι σου στο κεφαλι της και ειλόγησέ την. Μην κλαίς έτσι Μάνι! Έχεις καιρό άρκετό για κλάψες. Τώρα στασου μιá στιγμή αμίλητη.

Μεταφρ. ΛΕΝΑΣ

“ΔΩΡΟΘΕΑ ΒΕΡΝΟΝ,”

Ο σκηνοθέτης του έργου τούτου δεικνύεται άπολύτως κάτοχος της τέχνης του. Άσφαλώς το φίλμ αυτό πρέπει να καταταχθή στα έλλεικτά καλλιτεχνικά δημιουργήματα. Δεν εμπορεί και ο πλέον άπαιτητός να άνακαλύψη ελάττωμα. Όσον διά τους ήθοποιούς, ή άπαραμίλλος Πίκφορ έδειξε όλην την γοητεία του ύφους αυτού του έξαιρετικώς άπολαυστικού, πού συνδυάζει το δραματικόν με κάτι το φαιδρόν και χαριτωμένον.

ΚΟΜΗΣ ΚΟΣΤΙΑ

Ο ήθοποιός Κόνραδ Ουίτ άπέδωσε τον ρόλον του κυρίου προσώπου εις το έργο αυτό του Άκαδημαϊκού Σεμπουλιέζ κατά τρόπον πλέον ή ίκανοποιητικόν. Περιστοιχιζόμενος από μέτριους τεχνίτες, κατώρθωσεν αυτός μόνος να δώση εις ένα μυθιστόρημα πραγματικής αξίας και κνηματογραφικήν τοιαύτην.

ΣΟΦΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

“Άσκησις και συνήθεια όφείλουν εις κάθε τέχνην να γειμίζουν τά κενά, πού άφίνει ή μεγαλοφυία και ή ιδιοτροπία.

Goethe

* *

“Η κακή προφορά προσπαθεί πολλάκις να κρυφτή με τις φωνές, αλλά το περιεργον είναι, ότι οι φωνές δεν άκούγονται, κι' όσο περισσότερο ο ήθοποιός φωνάζει, τόσο λιγώτερο μπορεί κανείς να τον άκούη.

Strindberg

* *

Και το δυνατότερο φωνητικό όργανο δεν πρέπει να βγάνη την όλωσ τελευταία δύναμι του τόνου, γιατί το αντί μας, ακόμα και στον πιο δυνατό τόνο, πάντα μαντεύει κάτι πού τεράστιο. Για τον ήθοποιό πού έγγίζει έτσι τά άκρα με τη φωνή του, μπορεί να ειπή κανείς ότι είναι υπερβολικός.

Tieck

Εις τον κ. Άγγ. Φαλλιέρον, πλην της εισαγωγής των ποσοστών της υπηρεσίας των Έλλήνων θεατρικών συγγραφέων, άνετέθη και ή εισπραξις των ποσοστών των Γάλλων θεατρικών συγγραφέων υπό της Έταιρείας Οικονομικών Συμπερόντων, έπισήμου άντιπροσώπου αυτών.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ

*Όλα τὰ κάτωθι ἔργα ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχ. τελῶν πρὸς τοὺς ἐμβάζοντας τὸ ἀντίτιμον διὰ τοὺς συνδρομητὰς μας ἕκπτως 5 οἴο.

	Δερ.	Ἄδ.
Ἀντρέγιερ καὶ Γκόρκη «Ὁ Ἐπαναστάτης καὶ ὁ Ἐκατομμυριούχος»	—	12
Ἀντρέγιερ Λ. «Ἡ Ἄβυσσος»	—	7
Ἀνατόλ Φράνς «Θαῖς»	35	25
» » Τὸ Ἐγκλημα τοῦ «Συλβέστρ Μπανάρ»	37	28
Ἄινσταϊν Α. «Ἡ θεωρία τῆς σχετικότητας»	17.50	—
Ἄρτη «Θεωρία Αὐτοκινήτου Βύχνηρ Λ. » Δύναμις καὶ Ὑλὴ»	—	15
» » «Ὁ Δαρβινισμὸς»	—	25
Wundt W. «Ὑπνωτισμὸς καὶ Ὑποβολή»	—	20
Βουτυρά Δ. «Ἡ Σιδερένια Πόρτα»	—	15
Βολταίρου «Περὶ λήψεις καὶ Περικοπαί»	18	—
Βιλλιέ Ντελλιλ Ἀντάμ «Σκληρὸς Ἱστορὶς»	16	—
Βρηγορίου Ε. «Ὁ Λέων καὶ ἡ Αἰλικά του (Εἶκον.)»	16	—
Γκόρκη Μ. «Ἡ Οἰκογένεια Ὁσλόφ»	22	—
» » «Τὰ Σκοτάδια τῆς Ψυχῆς»	16	—
» » «Ἡ Ἀγάπη τῆς Μάννας»	9	6
Γκαϊτς «Ἐλένη τοῦ Φάουστ»	16	—
» » «Ἡ Μινιὸν»	—	7
» » «Βέρθερος»	—	7
Γκόκολ «Τὸ Κόκκινο Πουκάμισο»	—	15
Δημητράκοπούλου Π. «Ἡ Χρυσωμένη Αἴσπη»	37	28
» » «Ἡ Ἐρωμένη τοῦ Τραπεζίτου»	34	25
Debay Α. «Ἡ Φιλοσοφία τοῦ Γάμου»	—	15
» » «Ὑγιεινὴ καὶ Φυσιολογία τοῦ Γάμου»	16	—
Δραγοῦμη Ἰωάνος «Τὸ Μονοπάτι»	25	—
Danville Gaston «Ἡ Ψυχολογία τοῦ Ἐρωτος»	—	15
Ἐγκελς Φ. «Ὀυτοπιστικὸς καὶ Ἐπιστημονικὸς Σοσιαλισμὸς»	10	—
Ζολά Αἰμίλιου «Ἡ Ἐξομολόγησις τοῦ Κλαυδίου»	30	—
» » «Τὸ Ἀνθρώπινον Κτήνος I.»	25	—
» » «Τὸ Ἀνθρώπινον Κτήνος II.»	25	—
» » «Ἡ Ναῖς»	—	7
» » «Μιὰ Νύχτα τῆς Ἀγάπης»	—	7
» » «Γιάνης Γκουρντόν»	—	7
Ζίντ Ἀντρέ «Γυφτὴ Γερτρούδη»	16	—
Ἰψεν Ἐρρ. «Ὅταν θὰ Σειπήσουμε ἀνάμεσα στοὺς Νεκροὺς»	22	—
» » «Ἡ Κυρὰ τῆς Θάλασσας»	16	—
Jishen Th. «Ἐγκέφαλος καὶ Ψυχὴ»	—	10
Κραπόκτιν Π. «Ἡ Ἀναρχία»	22	—
Κυριακοῦ Γ. Τὰ Μυστήρια τοῦ Συζυγικοῦ Ἐρωτος»	25	—
Κίσλαντ «Ἡ Ἑλσα»	16	—

	Δερ.	Ἄδ.
Κορολέγχο Β. «Τὸ ὄνειρο τοῦ Μανάρ»	—	7
Κόντογλου Φ. «Ἡ Βασάντα»	28	—
Λουμπρόζο Κ. «Ὁ Ἐγκληματίας Ἄνθρωπος» I	40	30
» » «Ὁ Ἐγκληματίας Ἄνθρωπος» II	40	30
Λουί Πιέρ «Ὁ ἄδελφός μου Ὑβ.»	30	—
Λάρμη-Ἰουλ. «Τὰ Μυστήρια τῆς Ἀριστοκρατίας»	25	—
» » «Τὰ Μυστήρια μιᾶς Γκαρσονιέρας»	25	—
Lorjac J. «Ὁ Τολστόϊ καὶ αἱ Γυναῖκες»	15	—
Μαργκερίτ Βίτωρ «Ἡ Γκαρσόν»	35	—
» » «Κομπανιὸν (Συνέχεια τῆς Γκαρσόν) I»	30	25
» » «Κομπανιὸν (Συνέχεια τῆς Γκαρσόν) II»	30	25
» » «Ἡ Κοκκότα I»	32.50	25
» » «Ἡ Κοκκότα II»	32.50	25
Μπόγγη Δημ. «Ὁ Ἰατρός Μαυρίδης»	—	15
Μωπασσάν Γ. «Ἡ Ρόζα»	—	7
» » «Βουβὴ Ἀγάπη»	—	7
Μπέξον «Φαντάσματα καὶ ὄνειρα»	20	—
Μπαλζάκ «Ὁ Συνταγματάρχης Σαμπέρ»	15	—
» » «Τὸ Ἄγνωστο Ἀριστούργημα»	—	7
» » «Οἱ Γάμοι τῆς Ἀδέλφας»	9	6
Ματτεολιγκ Μ. «Τὸ Γαλάζιο πουλὶ»	16	—
» » «Ὁ Θάνατος»	—	15
Μπόγγερ Γ. «Ὁ Φυλακισμένος ποῦ Τραγουδοῦσε»	16	—
» » «Κάτω ἀπ' τὸν Ἄδειο Ὀυρανὸ»	30	—
Μαζόχ «Μαρία Τερέζα»	—	7
Μυσσέ Α. «Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς Πομπηδοῦς»	—	7
» » «Ἀγάπη στὴ Βενετία»	—	7
Μερμέ Π. «Ἡ Ντάμα Μπαστούιν»	—	7
Μπωντλαίρ Ἐρρ. «Ὁ Μικρὸς Γρηγευτὴς»	—	16
» » «Ἡ Φανφαρλό»	16	—
Μαντες Κατούλ «Τὸ Διαβολοκόριτσο»	9	6
Μιρμπῶ Ο. «Τὰ ἀπομνημονεύματα ἑνὸς πτωχοῦ Διαβόλου»	9	6
Μίλλερ Ο. «Ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλλ. Λαοῦ (1821-1923)»	—	30
Μουρέλλου Γιάννη «Ἱστορία μιᾶς Γυναίκας»	—	14
» » «Κοντὰ στὸ Θάνατο»	—	14
Μπέμπελ Α. «Ἡ Γυνὴ καὶ ὁ Κοινωνισμὸς»	—	30
Νορδάου Μάξ «Ὁ Ἐκφυλισμὸς»	—	18
Νίτσε Φρ. «Γινῶμαι καὶ Περικοπαί»	—	12
Νίτσε Φρ. «Τὰδε ἔφη Ζαρατούστρας»	—	30
Ντοισογιέφσκη Φ. «Ἡ Γυναίκα ἑνὸς Ἄλλου»	—	7
» » «Ἡ Ἐξομολόγησις τοῦ Σταυρογόκιν»	—	7
» » «Ἄννα Νεζβάνοβα»	25	—
» » «Ὁ Σωσίας»	30	—
Ντωντέ Ἄλφ. «Γυναῖκες Καλλιτεχνῶν»	—	7

(Εἰς τὸ ἐπόμενον συνέχεια τοῦ καταλόγου)

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ, ΚΟΜΦΕΤΟΠΟΙΪΑΣ
ΛΟΥΚΟΥΜΙΩΝ, ΚΑΡΑΜΕΛΛΩΝ
ΚΑΙ ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΪΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΩΓΟΥ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1888

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ὁδὸς Πειραιῶς, Τηλ. 5—31
 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ὁδὸς Καλαμιῶτου 18, Τηλ. 8-71. ΑΘΗΝΑΙ

ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΟΥΤ' ΓΚΛΑΣΣΕ = ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑΙ

ΕΙΔΗ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

ΦΙΛΤΡΑ ΥΔΑΤΟΣ
 ΛΑΜΠΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ
 ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

Γ. Δ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 17
 ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

ΑΑΓΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

5 %

ΜΕΧΡΙ ΔΡΑΧ. 75.000

ΑΠΗΛΛΑΓΜΕΝΟΝ ΠΑΝΤΟΣ

ΦΟΡΟΥ